

*Lidská přirozenost je svobodná,
miluje činnost z vlastní vůle a děsí se nucení.
Tak chce být vedena k tomu, k čemu směřuje,
a nechce být vlečena, strkána nebo nucena.*

Jan Amos Komenský

Projekt pedagogického rozvoje školy (komplexní verze z července 2013)

nedílná součást (a prostředek realizace) projektu

Pomáháme školám k úspěchu

v Základní škole, Mendelova

Tato – již třetí – verze našeho projektu navazuje na jeho inovovanou podobu, kterou jsme realizovali v roce 2012/2013. (První *Projekt pedagogického rozvoje* naší školy byl přijat v srpnu 2011.)

Tato verze *Projekt pedagogického rozvoje* byla přijata pedagogickou radou školy dne ... 8. 2013.

V Karviné .... srpna 2013

.....
Mgr. Bohumil Zmrzlík, ředitel školy

VIZE ŠKOLY

Naším cílem je stát se učící se školou, která je pro své systematické směřování ke kvalitě a zdraví přitažlivá jak pro své žáky a jejich rodiče, tak pro své zaměstnance.

Co to znamená?

Chceme být školou,
která systematicky kultivuje individuální životní kompetence každého jednotlivého žáka i každého pedagoga a zaměstnance naší školy a efektivně je propojuje při jejich společné činnosti (= kvalita),
která vytváří podmínky pro rozvoj všech složek zdraví každého žáka i zaměstnance školy i pro zdravý vztah školy k jejímu okolí a ke světu (= zdraví),
která je pro žáky smysluplná, a proto je baví a nenudí, která rodičům garantuje dobrou výchovu jejich dětí a zaměstnancům umožňuje jejich seberealizaci a jejich stálý rozvoj (= přitažlivost).

Důraz při tom klademe na proces učení se žáků,
aby si co nejlépe rozvíjeli své kompetence,
aby byli připraveni se i dále vzdělávat a těšili se na to.
Přitom se však učí i pedagogové a zaměstnanci školy (a vlastně celé společenství naší školy) nejen prostřednictvím promyšleného systému dalšího vzdělávání a sebevzdělávání,
ale i kontinuálním zlepšováním své činnosti na základě vzájemného sdílení zkušeností a nápadů
a na základě stále probíhající společné autoevaluace všech procesů a výsledků naší práce.

Obsah

I. Úvod	str. 4
II. Oblasti rozvoje školy:	
1. Výchova k zodpovědnosti	str. 6
2. Plánované a realizované kurikulum	str. 8
• Výuka na 1. stupni	
• Výuka češtiny na 2. stupni	
• Výuka angličtiny v celé škole	
• Výuka matematiky na 2. stupni	
• Výuka dalších naukových předmětů na 2. stupni	
• Další cíle	
3. Čtenářská gramotnost	str. 15
4. Školní družina	str. 17
5. Podpůrné aktivity ke zkvalitnění pedagogického procesu	str. 19
• Využívání podpory ze strany pedagogické konzultantky	
• Optimalizace vnitřního systému podpory zvyšování kvality výuky	
• Zkvalitňování individualizace prostřednictvím spolupráce dvou pedagogů ve společné výuce	
• Zkvalitňování prevence negativních jevů prostřednictvím činnosti školního poradenského pracoviště	
• Vytváření vhodných materiálních podmínek pro individualizaci výuky	
6. Spolupráce s okolím školy	str. 27
• Zlepšování vztahů škola - rodiče	
• Vytváření sítě škol spolupracujících v projektu <i>Pomáháme školám k úspěchu</i>	
• Vytváření naší školy jako střediska pedagogické inspirace	
III. Evaluace	str. 31
1. Evaluace úrovně vzdělávacích výsledků žáků	
2. Evaluace nastavování systému zaměřeného na individualizaci výuky (evaluace průběhu a přínosů) projektu	
IV. Využívání motivačních prostředků	str. 34
V. Závěr	str. 35
VI. Přílohy	str. 36
1. Koncepce práce školního poradenského pracoviště ZŠ, Mendelova	
2. Systém rozvoje čtenářské gramotnosti v ZŠ, Mendelova	
3. Kritéria pro práci mentora ZŠ, Mendelova	
4. Možnosti podpory nabízené pedagogickou konzultantkou	

I. Úvod

Tento projekt pedagogického rozvoje školy je nedílnou součástí a prostředkem realizace projektu *Pomáháme školám k úspěchu*, v němž je naše Základní škola, Mendelova zapojena od srpna 2010 jako pilotní škola.

Cíl projektu *Pomáháme školám k úspěchu* – aby se každý žák uměl co nejlépe učit a aby při učení dosahoval svého osobního maxima – plně odpovídá dlouhodobé vizi naší školy. Rozvoj žákovských kompetencí k učení a maximální individualizaci výuky totiž chápeme jako základní předpoklady pro kvalitu, která je vedle hodnot „zdraví“ a „přitažlivost“ ústřední hodnotou naší vize. Díky naší činnosti v projektu dostává jasnější podobu i záměr naší vize: stát se při cestě k naplňování jejich ústředních hodnot učící se školou.

Základní podobu tohoto našeho projektu pedagogického rozvoje školy jsme začali vytvářet počátkem roku 2011, tedy po prvním půlroce naší aktivní činnosti v rámci projektu *Pomáháme školám k úspěchu*, kdy jsme se učili pracovat s rozmanitými formami podpory, jež nám tento projekt poskytuje. Při jeho přípravě jsme usilovali nejen o kvalitu samotného dokumentu, ale i o maximální spoluúčast všech pedagogů v procesu jeho tvorby tak, aby jeho konečnou podobu přijímali jako výsledek své vlastní práce, tedy ne jako něco vneseného do školy zvnějšku – z vedení projektu (případně od vedení školy), a aby se s ní na tomto základě vnitřně ztotožnili. Tuto zásadu (a to nejen při přípravě inovací tohoto projektu) stále dodržujeme.

Realizaci aktivit směřujících k naplňování cílů roku 2011/2012 naplánovaných v sedmi vytypovaných oblastech života školy (*Výchova k zodpovědnosti, Plánované a realizované kurikulum, Čtenářská gramotnost, Rozvoj výuky anglického jazyka, Školní družina, Podpůrné aktivity ke zkvalitnění pedagogického procesu a Spolupráce s okolím školy*) jsme vyhodnocovali jako velmi úspěšnou.

V minulém školním roce (2012/2013) jsme se intenzivněji zaměřili na oblast *Plánované a realizované kurikulum*, kde jsme usilovali o propojování práce se vzdělávacími cíli s předem definovanými důkazy o jejich plnění a jejich hodnocením. Činnost pedagogů se proto hodně soustředila na sdílení v oborových skupinách, na práci oborových týmů, či společné i výběrové vzdělávání zaměřené na zvyšování efektivity výuky. To vše vedlo k dalšímu zlepšování pedagogických dovedností jednotlivých učitelů i zkvalitňování pedagogické činnosti celé školy.

Zároveň se však vedle únavy obvyklé na konci školního roku odrazilo v celkové atmosféře školy i určité zklamání z toho, že se prozatím pouze minimálně naplňují naše vysoká očekávání týkající se zlepšení vzdělávacích výsledků našich žáků a že se učitelé, zejména na 2. stupni, musí opakovaně potýkat s různými kázeňskými problémy, včetně neomluvené absence. Tato situace nese znaky tzv. implementační prohlubně, která je podle teorií změny její nezbytnou součástí (a vlastně signálem, že dochází ke skutečné změně).

Jak v této situaci budeme postupovat?

1. Důležité je takovou situaci rozpoznat a pojmenovat ji jako součást cesty ke skutečné změně (jak jsme to udělali na workshopu k inovacím PPRŠ v květnu 2013).

2. Připomínat si vysoké cíle, které jsme si na počátku projektu stanovili. (I proto jsou součástí i této verze našeho projektu pedagogického rozvoje školy formulace cílového stavu v jednotlivých oblastech, jak jsme je zpravidla naformulovali na počátku projektu.)
3. Pojmenovávat to, co se nám již v průběhu projektu podařilo. Ostatně kvalitativní posun je potvrzený nejen interním vyhodnocováním, ale i externím hodnocením (v inspekční zprávě z počátku tohoto školního roku byla škola hodnocena ve všech sledovaných oblastech jako výborná, v oblasti podpory individuálního rozvoje osobnosti žáků, která je středobodem projektu, jako příkladná).
4. Pokračovat v naplňování stanovených cílů; jejich záběr (extenzívně) nerozšiřovat o nové oblasti. Zaměřit naši pozornost na vybrané nejdůležitější oblasti a v nich jít do hloubky.
5. Hlavní linkou práce ve školním roce 2013/2014 bude zvyšování kvality procesů hodnocení – jak žakovské práce (práce s důkazy o učení, kriteriální hodnocení, formativní hodnocení žáků, sebehodnocení žáků), tak vyhodnocování vlastní pedagogické činnosti (průběžné vyhodnocování dopadů učitelovy práce na učení žáků) a vyhodnocování práce školy.

Tento projekt pedagogického rozvoje školy je tím, že chce zachovat strukturu prvního projektu a zároveň zachytit komplexně vše, co v projektu *Pomáháme školám k úspěchu* činíme a chceme dále dělat, dosti rozsáhlý a méně přehledný. Proto jsme vedle této komplexní verze připravili i verzi užší – akční, která obsahuje pouze nejdůležitější cíle a prostředky pro nadcházející školní rok.

II. Oblasti rozvoje školy

II. 1. Výchova k zodpovědnosti

Kontext

V této kapitole řešíme posilování organizačních a sociálních předpokladů a podmínek k naplňování hlavního cíle projektu: aby se každý žák uměl co nejlépe učit a aby při učení dosahoval svého osobního maxima

Popis stavu na počátku školního roku 2011/2012

U velké skupiny našich žáků se setkáváme s přetrvávající nechtí k učení se jako takovému a s nízkou zodpovědností za vlastní učební výsledky. Příčiny tohoto problému je možno hledat vedle méně podnětného rodinného prostředí části žáků i v nejednotnosti požadavků na žáky, v nejednotném přístupu k nim a v nedůslednosti při dodržování domluvených pravidel ze strany samotných učitelů.

Cílový stav

Ve škole je cíleně vytvářeno klima, které podporuje učení žáků. Žáci jsou vedeni k osobní odpovědnosti za své učební výsledky a učení je chápáno jako důležitá hodnota. V jednotlivých třídách fungují vztahy vzájemného respektování a spolupráce mezi žáky, dobré jsou i vztahy mezi žáky napříč třídami. Respektování osobnosti žáků a jejich potřeb je ze strany učitelů provázeno vysokými očekáváními týkajícími se jak chování žáků, tak jejich učebních výsledků. Případné vzdělávací a výchovné problémy jednotlivých žáků jsou rychle a včas řešeny.

Dílčí cíle

1. Systematicky pracovat s dokumenty a organizačními opatřeními týkajícími se chování žáků i zaměstnanců školy a důsledně je uplatňovat

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Se záměrem zajistit lepší pochopení a následně i lepší dodržování školního řádu jsme přeformulovali práva a povinnosti žáků žakovským jazykem a společně s nově naformulovanými pravidly spolupráce mezi školou a rodinou jsme je zveřejnili na webu školy a v žakovském diáři, kde je žáci a rodiče podepsali. Po ročním zkušebním ověřování používání elektronických žakovských knížek jsme je začali plně využívat ve třídách 2. stupně, kde jsme předali rodičům jednoduchý srozumitelný návod k jejich používání. Pro rodiče bez přístupu na internet jsme zajistili náhradní formu předávání informací. Ve třídách 2. stupně pracují zástupci třídních učitelů, kteří spolupracují s třídním učitelem a při jeho nepřítomnosti řeší samostatně třídní záležitosti nebo aktuální problémy žáků třídy.

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období:

- Důsledně pracovat s nastavenými pravidly školního řádu, zajistit jejich pochopení, přijetí a dodržování ze strany žáků i jejich rodičů.
- Upřesnit a sjednotit postup učitelů při absenci žáků a jejím omlouvání.
- Zvyšovat autoritu žakovského parlamentu mezi žáky školy prostřednictvím podpory jeho činnosti všemi pedagogy. Této autority využívat i pro případnou aktualizaci pravidel chování a pro podporu zajištění jejich respektování.
- Pravidelně oznamovat žákům prostřednictvím školního webu rozvrhové změny způsobené předem známou absencí učitelů.

Jak zjistíme splnění tohoto cíle:

- Dle hodnocení žáků i učitelů dochází k pozitivní změně klimatu ve škole v oblasti kázně žáků. Školní žakovský parlament systematicky pracuje se školními pravidly a komunikuje je směrem ke třídám a

jednotlivým žáků. Na škole existuje obecně uznávaný konsenzus v oblasti respektování pravidel žáky i všemi pedagogy. (Stručná pravidla školního řádu napsaná jazykem žáků jsou součástí žákovského diáře.)

- Každý žák od 6. ročníku má zavedenou elektronickou žákovskou knížku. Učitelé respektují pravidla pro její užívání (včasné ústní oznámení klasifikace žákům a komentář k ní, nejzazší termín zápisu známek ...), rodiče i jejím prostřednictvím komunikují s učiteli. Pro rodiče, kteří upozornili na to, že nemají přístup na internet, je zaveden účinný náhradní systém komunikace se školou.
- Žáci denně sledují informace o rozvrhových změnách a na tyto změny reagují přípravou pomůcek do předmětů dle plánované změny. Podle hodnocení většiny učitelů jsou ve škole takto eliminována na minimum rizika suplovaných hodin.
- V případě nepřítomnosti třídního učitele jsou třídní záležitosti nebo aktuální problémy žáků efektivně řešeny zástupci třídního učitele, kteří jsou předem stanoveni pro každou třídu 2. stupně. Tento zástupce třídního učitele zná jednotlivé žáky i jejich potřeby podobně jako třídní učitel a žáci jsou navyklí se na něj obracet.
- Rodiče akceptují pravidla pro spolupráci mezi školou a rodinou, která jsou součástí žákovského diáře.

2. Zvýšit osobní zodpovědnost žáků za vlastní proces učení prostřednictvím cíleného plánování výuky a hodnocení žáků

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Ve všech třídách 2. až 9. ročníku pracují žáci se svými diáři, v nichž si plánují své učení. Ve třídách 1. stupně je využívána práce s týdenními plány (zveřejňovanými na webech tříd) a na 2. stupni jsou žákům u části předmětů oznamovány požadavky na delší časové úseky, u stěžejních činností často i s předem stanovenými kritérii.

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období:

- Vést žáky k sebehodnocení jejich učení, vytvářet k tomu při výuce potřebné předpoklady.

Jak zjistíme splnění cíle:

- Plánovací žákovský diář je zaveden od 2. ročníku a žáci jej využívají k zápisu svých úkolů a k plánování jejich plnění
- Žáci pracují podle týdenních či dlouhodobějších plánů, jsou předem seznámeni s požadavky jednotlivých předmětů a plní je v daných termínech
- Ve stěžejních činnostech jednotlivých předmětů jsou žáci hodnoceni podle předem daných kritérií
- Žáci sami dokážou (často s pomocí kritérií a indikátorů) popsat, co zvládají a v čem potřebují svou práci vylepšit, a to jak v jednotlivých hodinách, tak při dlouhodobějším vyhodnocování své práce (např. plnění týdenního plánu)

3. Zdokonalit učitelské dovednosti v oblasti OSV, jež povedou ke zkvalitnění práce pedagogů při rozvoji osobní zodpovědnosti žáků. Postupně vytvořit promyšlený po ročních na sebe navazující systém osobnostní a sociální výchovy žáků, včetně systému stmelovacích výjezdů v jednotlivých letech školní docházky.

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Naprostá většina členů pedagogického sboru je seznámena se zásadami efektivní komunikace, jež s různou mírou intenzity a úspěšnosti sami využívají (v průběhu roku 2012/2013 si navíc skupina zájemců prohlubovala své dovednosti i prostřednictvím videotréninků).

OSV je ve škole realizována jak ve výuce na 1. stupni, kde jsou při ní mimo jiné využívány podněty v učebnicích FRAUS, tak ve třídách 2. stupně, zejména v hodinách výchovy ke zdraví. Na 2. stupni je týmem učitelů (a školní psychologky) poskytována kolegům podpora v oblasti realizace OSV prostřednictvím metodických podnětů i modelových hodin. Postupně se rozšiřuje a upřesňuje systém na sebe navazujících dlouhodobějších výjezdů žáků, jejichž hlavním cílem je zlepšovat sociální vztahy v třídních kolektivech. (Pro personální zajištění těchto výjezdů absolvovala skupina pedagogů školy kurz k získání certifikátu zdravotník ozdravných akcí a kurz pro lyžařské instruktory).

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období:

- Postupně (po ověření) přepracovat výstupy ŠVP v oblasti výchovy ke zdraví ve vztahu k cílům jednotlivých oblastí OSV pro jednotlivé ročníky.
- Po společném rozhodnutí o prioritách OSV ve škole vyvinout systém na sebe navazujících aktivit, včetně stmelovacích výjezdů, a to i na 1. stupni

Jak zjistíme splnění cíle:

- V komunikaci s žáky ve škole převládá cíleně používaná symetrická komunikace.
- Aktivity OSV ve vyučovacích hodinách (na 1. stupni zejména v předmětu *Člověk a jeho svět*, na 2. stupni zejména v předmětu *Výchova ke zdraví*) a promyšlený systém navazujících aktivit OSV, včetně stmelovacích výjezdů podporují vytváření bezpečných vztahů ve škole.

II. 2. Plánované a realizované kurikulum

Kontext

Na tuto oblast zaměřujeme svou základní pozornost, neboť právě na její kvalitě je především závislé dosahování maximálních vzdělávacích výsledků každého našeho žáka, které je cílem našeho snažení. (Postup u jednotlivých oborů je popisován kroky v naší pedagogické činnosti, jež vnímáme jako prostředek k naplňování tohoto cíle projektu.)

Popis stavu na počátku školního roku 2011/2012

V roce 2011/12 ukončíme vyučováním v 5. ročníku cyklus zavádění našeho školního vzdělávacího programu „*Učí se škola*“ do praxe. Na základě zkušeností s tímto procesem bude potřebné provést jeho vyhodnocení s cílem jeho případných změn a inovací, zohledňujících i měnící se potřeby společnosti i žáků ve vzdělávání.

V rámci současného ŠVP nabízí škola žákům 7. – 9. ročníku volitelné předměty humanitního, přírodovědného, sportovního i pracovního charakteru. V ŠVP máme uvedenu charakteristiku těchto předmětů, jejich jednoduché osnovy i jejich hodinovou dotaci. Charakteristika těchto volitelných předmětů však není zpracována tak, aby umožňovala žákům jejich dostatečně poučenou volbu z nabízených předmětů.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu, který na základě předpřipravené šablony vypracovává třídní učitel. Seznámení s tímto plánem potvrzují vyučující, rodiče i žák svým podpisem. V současnosti nemáme vytvořený jednotný systém práce s nadanými žáky. Vyučující se těmto žákům věnují podle svých schopností a možností.

Většina pedagogů prošla semináři RWCT i MBTI a získané poznatky a dovednosti zavádějí do výuky. Po ukončení projektu modernizace školy v roce 2010 mají vyučující k dispozici moderní a účelné didaktické technologie, jejichž používání žáky i učiteli však není doposud dostatečné z důvodu chybějících interaktivních učebnic, ale také kvalitního vzdělávání.

Cílový stav

Každý žák dosahuje při učení svého osobního maxima, umí se sám co nejlépe učit.

Se zřetelem k tomuto cíli přistupuje učitel ke každé vyučovací hodině i každé aktivitě s žáky. Účinnost svého působení na žáky průběžně vyhodnocuje a pružně podle potřeb upravuje. Vyhodnocuje provázanost na sebe navazujících vzdělávacích cílů (od dlouhodobějších přes cíle jednotlivých hodin až po cíle jednotlivých dílčích aktivit) s používanými aktivitami a důkazy o učení. K plnění těchto cílů přistupuje tak, aby byly zohledněny individuální schopnosti a potřeby jednotlivých žáků. To vše je jasně komunikováno nejen s žáky, ale i s jejich rodiči.

Úprava celého ŠVP je dokončena, i v ní je brán ohled na individuální potřeby žáků. Je vytvořena dostatečně široká nabídka volitelných předmětů, jejich kvalitní charakteristika, obsah, včetně kritérií pro jejich úspěšné absolvování a požadovaných výstupů (pro obě pololetí).

Žáci s individuálními vzdělávacími potřebami jsou vzděláváni na základě individuálního vzdělávacího plánu, který je vytvořen v úvodu školního roku týmem (učitelé, školní psycholog, rodiče, přízvaní odborníci) a v průběhu roku je podle potřeb upravován. Nadaní žáci jsou vzděláváni ve spolupráci s rodiči a odborníky (např. PPP), jsou k tomu používány promyšlené postupy.

Učitelé se dále vzdělávají a získané poznatky, dovednosti využívají ke zkvalitnění a individualizaci výuky. K posílení motivace a k dosahování maximálních učebních výsledků všech žáků přispívá efektivní využívání dostupných didaktických technologií a efektivní využívání metod a forem práce vedoucích k individualizaci výuky.

Dílčí cíle

1. Propojit plánování výuky, vycházející z promyšlené struktury na sebe navazujících cílů, s předem definovanými doklady o jejich plnění a jejich hodnocení. Připravit zásadní rekonstrukci ŠVP.

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školního roku 2012/2013:

Díky společným seminářům k práci se vzdělávacími cíli, k učitelskému rozhodování a k podávání zpětné vazby začali učitelé s různým úspěchem promýšlet a realizovat kompozici svých některých vyučovacích hodin tak, aby jejich jednotlivé části (aktivity), ale i použité metody a formy práce efektivně směřovaly ke splnění předem daných vzdělávacích cílů. K ověření jejich plnění začali využívat předem určené důkazy o učení. V jednotlivých vzdělávacích oborech začali společně promýšlet, jak propojovat plánování cílů výuky s plánováním požadavků na výstupy (důkazy učení), případně s kritérii jejich hodnocení a způsoby informací rodičům.

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období:

- Na základě diskusí o kvalitě konkrétních žakovských výstupů sladovat hodnotící pohled učitelů stejného oboru
- Učit se vyhodnocovat svou vlastní výuku a její aktuální dopad na učení žáků
- Promýšlet návaznost vzdělávacích cílů jednotlivých hodin tak, aby zajišťovaly plnění cílů dlouhodobějších až po hlavní cíle kompetenční a oborové; formulaci těchto vyšších cílů dále zpřesňovat
- Promyslet případné změny učebního plánu (časové dotace pro jednotlivé předměty), aby více odpovídaly hlavním vzdělávacím cílům školy (případně je připravit pro realizaci od 1. a 6. ročníku již v roce 2014/2015 jako základ postupné rekonstrukce ŠVP)
- Postupně hledat jednotící prvky výuky v jednotlivých oborech tak, aby byla práce s cíli a její hodnocení (včetně informace rodičům) v celé škole vzájemně provázaná, jasná a srozumitelně komunikovatelná s rodičovskou i jinou veřejností.

Cíle po jednotlivých oborech

1. stupeň (ČJ, M a Čajs)

Popis stavu na počátku školního roku 2012/2013

Od roku školního roku 2009/10 používáme ve škole v naukových předmětech 1. stupně učebnice FRAUS (ČJ – od roku 2012/2013 i pro genetickou metodu čtení, M – autorský kolektiv profesora Hejného, Čajs), do 5. ročníku s nimi postupíme v roce 2013/2014. V těchto učebnicích jsou pro nás vhodným způsobem definovány očekávané výstupy jednotlivých předmětů a je zajištěna jejich návaznost a propojenost.

Na tomto základě máme již dnes vytýčeny oborové cíle pro jednotlivé ročníky a pro některá období vytvořeny první verze hodnotících kritérií.

Jak si dnes představujeme cílový stav v roce 2014/2015

V naukových předmětech (M, ČJ, Čajs) jsou napříč ročníky nadefinovány vzdělávací cíle, které na sebe navazují. K těmto naukovým předmětům jsou prostřednictvím kritérií nadefinovány požadavky pro stěžejní činnosti na jednotlivé ročníky. Tyto požadavky jsou vloženy do plánovacích diářů v jednotlivých třídách.

Učivo je dále plánováno (dle uvážení učitele) týdně a měsíčně a zveřejňováno na webu třídy nebo předáváno žákům v tištěné podobě. Pro hodnocení a sebehodnocení je pololetně využívána sada kritérií. Hodnocení (sebehodnocení) je dokladováno v žákovském portfoliu. Ve vazbě na definované cíle oborů je uskutečněna inovace výstupů ŠVP.

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školního roku 2012/2013

Ve všech ročnících napříč 1. stupněm jsme stanovili kritéria stěžejních činností pro jednotlivé obory, nejdříve pro jednotlivá čtvrtletí, pak pro pololetí. Široký záběr kritérií ve čtvrtletích jsme sumarizovali a v rámci témat oborů zpracovali jako převážně pololetní a ročníkové výstupy. Kritéria pro hodnocení jsme zveřejňovali v diářích žáků. Kritéria pro hodnocení a sebehodnocení tematických celků a některých kompetencí někteří učitelé zapracovávali do týdenních plánů, které jsme zveřejňovali na webu školy. Žáci prostřednictvím kritérií hodnotili své učení. (V některých třídách také přemýšleli nad tím, jaký udělali ve svém učení pokrok.) Pokusili jsme se o souhrn požadavků a kritérií napříč 1. – 5. ročníkem v dílně čtení tak, aby se v ní postupně zvyšovala náročnost hodnocení práce žáků. Vzájemně jsme se inspirovali svými přístupy.

Při zavádění výuky matematiky podle učebnic Fraus (v souladu s koncepcí profesora Hejného) využívali naši pedagogové podporu ze strany týmu MUP pro matematiku: u tří učitelů 1. stupně proběhly reflektované hodiny matematiky (intenzívně u jedné z nich), vedle nich se další pedagogové (včetně učitelů matematiky 2. stupně) jednou za měsíc zúčastňovali školení k jednotlivým matematickým prostředím, které vedla docentka D. Jirotková. (Tři učitelky se účastní i letošní letní školy k výuce v intencích této matematiky.)

Co budeme pro dosažení cílové představy v roce 2013/2014 promýšlet a dělat

- Jednotliví učitelé budou ve svých ročnících ověřovat sadu kritérií vytvořenou v předcházejícím roce definovanou jako ročníkové výstupy a budou je doplňovat o své náměty
- Kritéria pro hodnocení v oborech budou zveřejněna v diářích jednotlivých tříd
- Učitelé využijí týdenní nebo měsíční plány pro plánování učiva, příp. sebehodnocení zvládnutých dovedností
- Na základě námětů učitelů upřesníme cíle a jejich hodnocení v ročnících pro pololetí a konec školního roku
- Upřesníme formulace výstupů směřující k provázanosti cílů a kritérií hodnocení napříč ročníky směřující k inovaci výstupů ŠVP

Český jazyk a literatura na 2. stupni

Popis stavu na počátku školního roku 2012/2013

K výuce českého jazyka a literatury na 2. stupni, která se realizuje ve třech složkách – v komunikativní výchově, českém jazyce a literární výchově, máme k dispozici v 6. ročníku 5 hodin týdně a v 7. až 9. ročníku 4 hodiny týdně. Zavedením dílen čtení, které realizujeme jednu hodinu týdně (viz oblast čtenářská gramotnost), se objevila potřeba posílit dotaci literární výchovy (na úkor složky český jazyk). K výuce jsme začali používat učebnice českého jazyka nakladatelství FRAUS, v 9. ročníku s nimi začneme pracovat v roce 2013/2014.

V současnosti máme po složkách předmětu nadefinovanou část čtvrtletních vzdělávacích cílů a kritéria pro některé aktivity (zejména v oblasti dílen čtení).

Jak si dnes představujeme cílový stav v roce 2014/2015

Hlavní vzdělávací cíle předmětu jsou rozpracovány po jeho složkách (komunikační a literární výchova a jazyk český) na čtvrtletní cíle, které jsou mezi složkami přirozeně provázány. S těmito čtvrtletními cíli jsou předem seznamováni žáci a rodiče (žáci sami vstupují do přípravy svých osobních plánů svými osobními „závazky“ /např. plánovaným počtem přečtených knih/ , čímž dostává formulace individuálních čtvrtletních cílů formu „smlouvy“ mezi žákem a učitelem). Tyto čtvrtletní cíle jsou dále konkretizovány v cílech

dílčích, často i krátkodobějších, z nichž k některým jsou vypracována kritéria hodnocení, včetně předem definovaného požadavku na dokladování v žákově portfoliu. Tyto doklady slouží k žákovu sebehodnocení dlouhodobější práce – o čtvrtletí a třičtvrtletí i (u vybraných žáků) za přítomnosti jejich rodičů.

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních roku 2012/2013

Ve výuce předmětu jsme vytvořili organizační prostor pro to, abychom mohli realizovat ve všech ročnících pravidelně jednu hodinu týdně dílny čtení, které vnímáme jako důležitý prostředek rozvoje čtenářské gramotnosti žáků.

V každém ročníku jeden z učitelů ověřoval různé kroky a prostředky směřující k naplnění cílového stavu.

V rámci předmětu jsme domluvili společné požadavky na žákovské výstupy – povinné žánry po ročnících pro četbu v dílnách čtení, slohové útvary pro slohové práce i témata mluvních cvičení

Co budeme pro dosažení naší představy dělat a promýšlet v dalším období

- dále zpřesňovat cíle a stěžejní aktivity dlouhodobějších plánů v období do listopadu, dubna a června a na tomto základu zpřesňovat požadavky na hodnocené činnosti, u nichž budeme zpřesňovat kritéria a shromažďovat pro další práci příklady žákovských produktů
- připravovat zásadní změny v očekávaných výstupech a učivu našeho ŠVP

Anglický jazyk na 1. i 2. stupni

Popis stavu na počátku školního roku 2011/2012 (v 1. verzi PPRŠ)

Anglickému jazyku se v naší škole žáci učí od 1. ročníku. Výuka naprosté většiny hodin probíhá v jazykových učebnách vybavených moderní audiovizuální technikou. Škola je od roku 2010 zapojena do městského projektu „Cizí jazyky – otevřené dveře do EU“. V testech SCIO v 7. a 9. ročníku dosahují žáci průměrných až mírně podprůměrných výsledků.

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

V 1. až 6. ročníku jsme začali používat učebnice a pomocné materiály nakladatelství Oxford University Press. Z důvodu postupné změny využívaných učebnic a dalších materiálů jsme upravili formulaci vzdělávacích cílů v 1. až 3. ročníku a tematických plánů v 4. až 6. ročníku. Na tomto základě jsme zveřejňovali na webech tříd měsíční plány a v rámci třídních schůzek předávali informace rodičům. Při vzájemných hospitacích jsme se zaměřovali na práci s kritérii k jednotlivým cílům, splněné cíle jsme začali dokladovat v žákovských portfoliích. Ve všech ročnících využíváme anglické knihy (včetně jejich multimediálních doplňků) tohoto nakladatelství z řad DOMINOES a READ AND DISCOVER.

Jak si dnes představujeme cílový stav v roce 2014/2015

Žáci projevují zájem o studium cizího jazyka. Neostýchají se otevřeně komunikovat v hodinách, ale i ve volném čase. Nacházejí si přátele z ciziny a bourají komunikační bariéry. Materiály z nakladatelství Oxford University Press jsou efektivně využívány jak ve výuce, tak při samostudiu žáků ve všech ročnících školy. Žáci rozumí Evropskému jazykovému portfoliu a běžně je využívají k sebehodnocení úrovně svých jazykových dovedností. Pedagogové organizují náslechové hodiny s ukázkou využití audiovizuální techniky.

Pro angličtinu na 1. a 2. stupni jsou formulovány obecné požadavky. Vzdělávací cíle jsou stanoveny vždy na jeden školní rok ročníkově (s výjimkou 1. a 2. ročníku, kde vzhledem k jednogodinové dotaci na týden a tomu, že je tu angličtina vyučována v nedělených skupinách, jsou stanoveny společně – pro konec 2. ročníku). Cíle jsou speciálně stanoveny pro čtyři oblasti: reading, speaking, writing a listening, k nim jsou vytvořena i hodnotící kritéria, jejichž dosažení je dokladováno v žákovských portfoliích. Informace žákům (a rodičům) je poskytována předem v měsíčních plánech doplněných podle potřeby „aktuálním okénkem“, výsledky jsou pak vyhodnocovány za pomoci portfolií s rodiči (některých) jednotlivých žáků na společných konzultacích.

Co budeme pro dosažení této představy realizovat v dalším období

- S učebnicemi a dalšími pomocnými materiály nakladatelství Oxford University Press začneme nově pracovat i v 7. a 8. ročníku.

- V návaznosti na to budeme připravovat a realizovat nové tematické plány (v 7. a 8. ročníku) a zpřesňovat očekávané výstupy pro náš ŠVP
- Vytvoříme sady obecných požadavků pro 1. a 2. stupeň
- Budeme vyžadovat dokladování části splněných cílů v žákovských portfoliích
- Začneme promýšlet hlavní kritéria pro reading, speaking, writing a listening, která budou univerzálně použitelná ve všech ročnících příslušného stupně při stupňování náročnosti zadaného úkolu
- Budeme vytvářet příležitosti k aktivní komunikaci našich žáků s lidmi z anglicky mluvících zemí anebo s lidmi, kteří rovněž nemají AJ jako rodný jazyk
- Budeme hledat základní školu v zahraničí, s níž navážeme užší spolupráci, při níž bude komunikačním jazykem angličtina, abychom mohli v budoucnosti organizovat výměnné pobyty našich žáků a žáků této školy
- Budeme dále učit žáky systematicky využívat Evropského jazykového portfolia na internetu k sebehodnocení jazykové úrovně a jejího vývoje
- Dále budeme rozšiřovat knihovnu anglického jazyka o knihy (včetně jejich multimediálních doplňků) nakladatelství Oxford University Press z řad DOMINOES a READ AND DISCOVER a využívat je ve výuce
- Výuku angličtiny budeme plánovat po měsících, měsíční plány (včetně „aktuálních okének“) zveřejňovat na webu školy

Matematika na 2. stupni

Jak si dnes představujeme cílový stav v roce 2014/2015

Výuka je plánována v souladu s tematickými plány se základem v tematických celcích, kde jsou formulovány hlavní cíle (žák umí, žák dokáže,...); cíle jsou pro všechny učitele jednotné. Kritéria hodnocení, způsob práce, metody a formu si učitelé určují sami, své postupy vzájemně sdílejí a konzultují.

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních roku 2012/2013

V tomto roce jsme zkoušeli formulovat dílčí cíle u jednotlivých tematických celků (např. u rovnic, zlomků, procent, soustavy rovnic, desetinných čísel, úhlů apod.) a jednoduchá kritéria pro jejich hodnocení. Ukázalo se však, že nám tato činnost nepřináší (vzhledem k množství vložené práce) potřebný efekt při práci s žáky, že sklouzáváme k formalismu.

Část učitelů matematiky 2. stupně se zúčastňovala pravidelných setkání a workshopů týkajících se matematiky podle koncepce profesora Hejného na 1. stupni.

Co budeme pro dosažení naší představy realizovat v dalším období

V následujícím školním roce budeme ověřovat, zda by v matematice na 2. stupni nešlo využívat jen základní typy úloh a kritéria s indikátory u nich pro jejich hodnocení (např.: „Řeším obecné početní úlohy“, „Řeším praktické úlohy“, „Konstruuji rovinné útvary“)

Budeme individuálně zkoušet hledat u jednotlivých matematických celků případné vhodné dílčí cíle, které by byly pro žáky dostatečně konkrétní a motivující.

Shodli jsme se, že základním společným cílem v matematice by mělo být, že žák dokáže aktivně využívat své dovednosti z oblasti daného vzdělávacího cíle v praktických úlohách z reálného světa dlouhodobě, nejen tehdy, když dané učivo právě probírá.

E. Raszyková se zapojí do ověřování úloh ze *Sbírký úloh matematiky* podle profesora Hejného. Své zkušenosti bude předávat dalším učitelům matematiky.

Naukové předměty společenskovedního a přírodovědného charakteru na 2. stupni

Jak si dnes představujeme cílový stav v roce 2014/2015

Hlavní vzdělávací cíle jednotlivých naukových předmětů jsou rozpracovány po ročnících a v nich po tematických celcích. Ke všem těmto cílům jsou zpracována hodnotící kritéria. Informace rodičům jsou zveřejňovány na webu školy.

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních roku 2012/2013

V části předmětů jsme si stanovili hlavní cíle pro jeden ročník a k nim jsme vytvořili kritéria hodnocení.

Co budeme pro dosažení naší představy v roce 2013/2014 dále dělat

Budeme připravovat hlavní cíle a k nim hodnotící kritéria pro jednotlivé předměty pro další ročníky.

2. Využívat profesního rámce učitele ISSA (tzv. Duhové knihy) k rozvoji a sebehodnocení a hodnocení profesních pedagogických dovedností

Kontext

Profesní rámec vnímáme jako vodítko pro reflexi práce učitele (pro přípravu jeho POPRu, pro sladování hodnocení naší výuky) a nástroj k poučenému sdílení mezi pedagogy.

Co se odehrálo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Ve škole jsme používali několik let vlastní dokument *Charakteristika mistrovské práce učitele*, k jehož formulacím přihlížela část pedagogů školy při vytváření svých plánů osobního pedagogického rozvoje pro oba školní roky. Zároveň jsme se v roce 2012/2013 zapojili do přemýšlení nad projektovým standardem práce učitele, kde jsme se shodli s pedagogy partnerských škol, že budeme k rozvoji pedagogických dovedností i jejich sebehodnocení a hodnocení využívat mezinárodní profesní rámec kvality ISSA *Kompetentní učitel 21. století*.

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v roce 2013/2014:

- Zaměřit se na využívání charakteristik kapitoly *Hodnocení a plánování výuky* profesního rámce kvality ISSA *Kompetentní učitel 21. století* ve vlastní výuce a jejich reflexi
- Využít při práci s tímto rámcem pozitivních zkušeností z postupu realizovaného v ZŠ Kunratice: modelovat práci s ukazateli rámce z této kapitoly prostřednictvím otevřených hodin a jejich strukturované analýzy
- Připravit s pomocí podpory pedagogické konzultantky, interních mentorů i dalších kolegů vyučovací hodinu s využitím dovedností popsanych v této kapitole rámce a doložit ji přípravou na hodinu (případně náslechem na pozvání)
- Při přípravě a realizaci vlastních plánů osobního pedagogického rozvoje vybírat profesní dovednosti, v nichž je potřebné dosahovat zlepšení, a plnění takto stanovených cílů dokladovat v portfoliích a při násleších a vyhodnocovat osobní pokroky

3. Zkvalitnit metody a formy práce vedoucí k individualizaci výuky

Kontext

Čím větší škálou vhodných metod a aktivit učitel disponuje, tím lépe a s větší jistotou je může používat při dosahování vzdělávacích cílů.

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Ve vyučování jsou stále více promyšleně využívány postupy konstruktivistické výuky. (Dlouhodobým kurzem RWCT prošla většina našich pedagogů, několik nových se v něm vzdělává v současnosti.) Po (s)dílnách k využívání typologie MBTI ve výuce organizovaných v prvních letech projektu L. Mechúrovou měli zájemci z řad pedagogů možnost účastnit se workshopů k této problematice organizovaných J. Majerovou a Š. Mikovou a využít i jejich supervizi a konzultací s nimi.

Konstruktivistická výuka a její metody, individualizace výuky dle MBTI a využívání hodnotících kritérií byly nejčastějším námětem praktického učitelského sdílení, které probíhalo ať už formou otevřených hodin či vzájemných náslechlů v učitelských minitymech (nejčastěji trojicích).

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období:

- Umožnit jednotlivcům a skupinám pedagogů v souladu s jejich POPRy zdokonalovat se v metodice výuky dle jejich zájmu prostřednictvím supervizi, konzultací i jiných forem vzdělávání
- V rámci vzájemných hospitací pedagogů ve výuce, otevřených hodin a (s)dílen zajistit možnost vzájemné inspirace zaměřené na inovace metod a forem práce

Jak zjistíme splnění cíle

- K plnění vzdělávacích cílů učitelé promyšleně vybírají z široké škály efektivních metod práce umožňujících efektivní výuku a její individualizaci
- Pravidelně probíhají vzájemné náslechy mezi učiteli a přínosné otevřené hodiny
- Některé didaktické materiály jsou k dispozici všem pedagogům na prezentační nástěnce ve sborovně či na webu www.mendelova.cz.

4. Zkvalitnit péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Kontext

Individualizace výuky začíná kvalitní péčí o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Efektivní postupy vedoucí k zlepšování jejich vzdělávacích výsledků mohou být využity i u ostatních žáků, včetně žáků z tzv. šedé zóny.

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Prohlubovala se spolupráce pedagogů se školní psycholožkou zaměřená na depistáž poruch učení a chování. Zintenzívnila se i spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou. Vyučující, jejichž vyučování je ovlivněno individuálními zvláštnostmi žáka, se týmově věnovali přípravě podkladů pro tvorbu IVP všech žáků, takže dnes máme na sdíleném disku potřebné informace pro práci se všemi integrovanými žáky. Při přípravě jednotlivých IVP proběhly i schůzky s rodiči.

Pro možnost práce s talentovanými žáky je využívána práce v diferencovaných skupinách (díky využití párových učitelek), v nedělené výuce jsou cíleně nabízeny podněcující, rozvíjecí aktivity, často i možnost volby úkolů vyšší náročnosti

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období:

- na tvorbě IVP pro žáky 3. až 8. ročníku nadále spolupracovat týmově (rodiče, koordinátor pro integraci žáků, školní psycholog a třídní učitel a prostřednictvím elektronického informačního přehledu i další vyučující, jejichž vyučování je ovlivněno individuálními zvláštnostmi žáka, př. i odborní pracovníci poraden)
- rozšířit počet pedagogů schopných poskytovat žákům kvalitní reedukaci; pro zájemce zorganizovat semináře k formám a metodám efektivní reedukace (a případně následně supervize)
- ve spolupráci se školní psycholožkou více využívat programu KUPOZ
- prostřednictvím dynamické diagnostiky (př. i diagnostických testů matematických znalostí a schopností pro žáky předškolního a mladšího školního věku podle prof. E. Gruszczyk – Kolczyńské) postupně vyhledávat nadané a talentované žáky
- hledat vhodné formy práce pro rozvoj schopností a dovedností nadaných a talentovaných žáků

Jak zjistíme splnění cíle

- IVP ve škole jsou funkční, učitelé jim rozumějí a pracují s žáky v jejich intencích
- Pedagogové školy postupují při práci s talentovanými žáky v souladu s písemně zpracovaným programem

5. Rozšířit nabídku volitelných předmětů a zpřehlednit jejich charakteristiku pro poučenější možnost volby

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Pro školní rok 2012/2013 byla žákům již na konci předcházejícího roku předložena nová nabídka volitelných předmětů, v 8. a 9. ročníku s možností výběru ze skupiny naukových a výchovných předmětů. Pro jejich promyšlenější výběr byly vytvořeny a (i na webových stránkách školy) zveřejněny jejich charakteristiky včetně kritérií jejich úspěšného absolvování.

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období:

- Dále promýšlet a upravovat systém výběru volitelných předmětů tak, aby umožňoval širokou škálu atraktivních vzdělávacích možností
- Pro volitelné předměty zařazené případně nově do ŠVP zpracovat jejich osnovnou charakteristiku pro ŠVP jako dokument

Jak zjistíme splnění cíle

- Všechny změny budou v aktualizované verzi školního vzdělávacího programu
- Nabídka volitelných předmětů na počátku školního roku bude pro žáky přehledná a dostatečně atraktivní

6. Zajistit efektivní využívání moderních didaktických technologií**Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013**

Moderní didaktické technologie jsou ve výuce používány v hojnější míře než dříve. Daří se efektivně používat sluchátkové soupravy v jazykových učebnách, interaktivní tabule jsou využívány ve většině hodin. Prozatím převládá používání powerpointových prezentací a materiálů z interaktivních učebnic Oxford University Press a Fraus, učitelé začínají tvořivě využívat i digitální učební materiály z různých internetových zdrojů. Se zajištěním funkčnosti a použitelnosti ICT techniky pomáhal pedagogům koordinátor ICT.

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období, zejména v roce 2012/2013:

- Organizovat prezentace nových didaktických technologií a možností jejich využití ve výuce

Jak zjistíme splnění cíle

- Učitelé využívají promyšleně a efektivně ve své výuce moderní didaktické technologie, což dokladují při násleších a ve svých učitelských portfoliích

II. 3. Čtenářská gramotnost**Kontext**

Rozvoj čtenářské gramotnosti je samozřejmě součástí našeho kurikula. Tím, že jej v tomto projektu pedagogického rozvoje školy zachováváme jako samostatnou kapitolu, chceme podtrhnout její význam jako předpokladu pro celkové učení žáků.

Popis stavu na počátku roku 2011/2012

Podle výsledků testů Kalibro a Scio je úroveň čtenářských dovedností žáků naší školy spíše podprůměrná. Většina pedagogů školy je proškolená v rámci RWCT, metodami RWCT však jako škola nepracujeme efektivně, tak aby docházelo k cílenému rozvoji čtenářských dovedností u všech dětí s ohledem na jejich možnosti. Někteří pedagogové školy sice tyto metody využívají, a to nejen v dílnách čtení nebo v českém jazyce, ale i v naukových předmětech, jiní však doposud procházejí procesem uvědomování si jejich potřeby pro rozvoj ČG. Kvalita výuky v oblasti ČG je tedy doposud závislá na zkušenostech učitele a jeho ochotě a postojích strategie a metody RWCT do další výuky začleňovat a systematicky je využívat. Postrádáme i systém využívání metod v jednotlivých ročnících.

Cílový stav

Vhodné postupy rozvíjející čtenářské dovednosti žáků (zejména metody RWCT) jsou využívány ve výuce českého jazyka a literatury, zejména v dílnách čtení, ale také v naukových předmětech na 1. a 2. stupni s cílem zkvalitnit úroveň čtenářské gramotnosti. Učitelé ve škole pravidelně a cíleně začleňují do výuky rámec E-U-R vědomi si charakteru dovedností, které takto ve výuce rozvíjejí, a to nejen v oblasti čtenářství a psatelství, ale také s ohledem na rozvoj tvůrčích schopností, procesů myšlení, hodnocení a sebehodnocení žáků. Metodické

postupy ze strany učitelů respektují individuální úroveň žáků v oblasti zvládnutých čtenářských dovedností a pisatelství a cíleně je rozvíjejí s ohledem na jejich osobnost a učební styl.

Ve škole jsou k dispozici třídní knihovničky, které obsahují vhodnou literaturu – beletrii i encyklopedie, a to kromě knih odpovídajících věku žáků ve třídě i knihy i pro starší děti nebo náročnějšího charakteru. Školní knihovna je vybavena knižními tituly odborného charakteru (např. encyklopedie, slovníky atp.). Učitelé rozvíjejí spolupráci s regionální knihovnou a vedou žáky k využívání knihovnicko-informačních zdrojů.

Zlepšení v oblasti čtenářských dovedností (do pásma nadprůměru) lze vysledovat ve zlepšujících se výsledcích při jejich testování.

Dílčí cíle

1. Zlepšovat pedagogické kompetence v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti jednotlivých učitelů prostřednictvím vhodných vzdělávacích seminářů s ohledem na jejich potřeby a individuální úroveň zvládnutí metod RWCT

2. Postupně zdokonalovat systém dílen čtení v jednotlivých ročnících na 1. i 2. stupni

Co se podařilo u těchto dvou cílů v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Naprostá většina učitelů školy prošla intenzivním vzděláváním v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti v souladu se svými individuálními potřebami. Získané dovednosti a postupy postupně využívají ve své výuce ve všech předmětech.

Dílny čtení byly pravidelně jednou týdně realizovány ve všech třídách 1. až 8. ročníku (díky našemu projektu *Naše cesta k rozvoji gramotnosti* v programu MŠMT *EU peníze školám* dokonce většinou v půlených hodinách). S ukázkou práce v dílně čtení byly zorganizovány pro inspiraci kolegům i otevřené hodiny a několik vzájemných náslechnů. Díky projektu *Naše cesta k rozvoji gramotnosti* učitelé nakoupili vhodné knihy do třídních knihoven, kromě toho si mohli žáci půjčovat ke svému čtení i knihy z velké sady zapůjčené škole regionální knihovnou.

Na 2. stupni je domluvena návaznost povinných žánrů čtených knih, tak aby se zvyšovala náročnost čtení.

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období:

- Používat vhodné postupy k rozvoji čtenářských dovedností žáků ve všech předmětech, v nichž se pracuje s psanými texty
- Dále nakupovat knihy do školních knihovniček, a tak zkvalitňovat vhodné podmínky pro kvalitní realizaci dílen čtení a rozvoj čtenářské gramotnosti
- Promyslet a postupně realizovat způsob postupného zvyšování náročnosti dílen čtení (skrze zvyšování náročnosti kritérií požadovaných zápisů z četby)

Jak zjistíme splnění cíle

- Žáci mají konkrétní výstupy z dílen čtení ve svých portfoliích.
- Učitelé zvou do svých hodin zaměřených na rozvoj čtenářské gramotnosti své kolegy i členy vedení školy.
- Třídní knihovničky jsou vybaveny knihami odpovídajícími věku žáků, ale i tituly pro starší děti nebo náročnějšího charakteru.
- Školní knihovna je vybavena dostatečným množstvím knižních titulů odborného charakteru (např. encyklopedie, slovníky).

3. Postupně shromažďovat informace a zkušenosti učitelů z jednotlivých ročníků s metodami a strategiemi, které ve své výuce pro rozvoj čtenářství používají. Následně vytvářet systém společného časování těchto metod a ten ověřovat v naší školní praxi.

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Na základě sběru zkušeností učitelů s metodami a strategiemi, které ve své výuce používají k rozvoji čtenářské gramotnosti, vytvořil v roce 2012 tým učitelů návrh systému rozvoje čtenářské gramotnosti, který byl posléze přijat celým pedagogickým sborem (celý tento systém viz příloha PPRŠ č. 2 *Systém rozvoje čtenářské gramotnosti v ZŠ, Mendelova*). Metody uvedené v tomto systému jsou využívány, prozatím však ne zcela v souladu s materiálem, ve výuce.

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období:

- Na poradách sboru se zabývat sladňováním společného slovníku v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti a sladěním porozumění jejím důležitým složkám, zejména čtenářským strategiím (co to je, jaké jsou, jak jim můžeme učit) a postupu modelování jako efektivní cesty výuky strategiím a složitějším metodám pro rozvoj ČG
- V souladu se *Systémem rozvoje čtenářské gramotnosti v ZŠ, Mendelova* zajistit postupné zvládnutí metod práce s texty, které zajistí jejich funkční a efektivní využívání ve všech předmětech a v konečném důsledku napomůže rozvoji čtenářských dovedností našich žáků a zároveň vyhodnocovat funkčnost jejich časového zařazení v „systému“
- Rozšířit a upřesnit popis těchto metod v příloze našeho ŠVP
- V rámci pilotáže MUP pro čtenářskou gramotnost shromažďovat vhodné aktivity pro rozvoj a ověření čtenářských dovedností žáků
- Promýšlet, jak konkrétně budeme moci využívat MUP pro ČG v naší vlastní výuce

Jak zjistíme splnění cíle:

- Ve škole je využíván *Systém rozvoje čtenářské gramotnosti v ZŠ, Mendelova*. Jeho účinnost ve zkvalitňování čtenářských dovedností žáků školy je průběžně vyhodnocována a systém je na tomto základě dále zdokonalován.
- Díky promyšlenému používání a kombinování metod a aktivit rozvíjejících čtenářskou gramotnost našich žáků jsou rozvíjeny jejich čtenářské dovednosti a díky tomu dosahují vzdělávacích cílů jednotlivých oborů

II. 4. Školní družina

Kontext

Školní družinu navštěvuje významný počet žáků 1. stupně. Její kvalita může pozitivně ovlivnit jejich vzájemné vztahy (klíma školy) i jejich vztah ke škole a k učení.

Popis stavu na počátku roku 2011/2012

Ve školní družině se v posledních letech zvyšuje počet přihlášených dětí, což svědčí o tom, že v naší činnosti jdeme správným směrem. Zároveň to však přináší nutnost naší nabídku přizpůsobovat většímu počtu dětí a jejich individuálním potřebám.

Cílový stav

Děti rády navštěvují příjemné prostředí školní družiny, těší se na atraktivní zájmovou činnost se svými kamarády. Děti tu smysluplně relaxují dle svých individuálních potřeb. Komunikace ŠD se školou a s rodinou jsou na velmi dobré úrovni.

Dílčí cíle

1. Upravit program školní družiny tak, aby byl atraktivní pro všechny typy dětí s cílem jejich maximální individuální relaxace

2. Vytvářet v družině bezpečné prostředí – podporovat kamarádké vztahy mezi dětmi

Co se podařilo u těchto cílů v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Ve školní družině jsou minimálně jednou v týdnu organizována tzv. „kolečka“ napříč odděleními, kdy si děti volí z několika nabízených aktivit organizovaných jednotlivými vychovateli. Jsou organizovány dlouhodobé celodružinové projekty. Je rozvíjena čtenářská gramotnost žáků. Družina začala spolupracovat i regionální knihovnou. Děti si samy čtou v prostorách ŠD knihy zapůjčené i vlastní. Dětem předčítáme v relaxačních i zájmových činnostech i v celodružinových projektech. Pro obohacení nabídky družiny byly pořízeny nové přitažlivé hry, knihy a časopisy, které si děti čtou v hernách a nově zřízeném čtenářském koutku. Zvýšení atraktivity činností družiny způsobuje, že jsou děti v družině spokojené.

Do činnosti školní družiny jsou cíleně zařazovány aktivity OSV. Všichni vychovatelé školní družiny prošli dvoudenními semináři týkajícími se OSV a jejího systému a symetrické komunikace. V prostorách družiny byla vytvořena družinová schránka důvěry.

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období:

- I nadále usilovat o organizování zajímavých a atraktivních aktivit pro děti
- Organizovat dlouhodobé celodružinové projekty (v roce 13/14, „Cestujeme s Machem a Šebestovou“)
- Aktivity při práci napříč odděleními tzv. „kolečka“, kdy si děti volí z několika variant rozšířit i o nabídku jednotlivých dovedností, které získali vychovatelé splněním svých POPRu (arteterapie, jóga, OSV, rozvoj vyjadřovacích schopností)
- Pro obohacení nabídky i dále pořizovat nové přitažlivé hry, knihy a časopisy
- S cílem vzájemného předávání zkušeností a inspirací zorganizovat setkání s vychovateli z jiných školních družin na téma originálních výtvarných technik, které používáme v činnosti družiny

Jak zjistíme splnění cíle:

- Ve školní družině probíhá dlouhodobý projekt, který děti baví
- Všechny děti vědí, kde je schránka důvěry, a mohou ji používat
- V činnosti dětí jsou používány nové hry, děti čtou v družině knihy a časopisy
- Všechny děti navštěvující školní družinu vědí, kde je umístěna družinová schránka důvěry
- Všichni vychovatelé jsou proškoleni v osobnostní a sociální výchově a poznatky z těchto seminářů využívají k organizování stmelovacích aktivit pro rozvoj pozitivních vztahů mezi dětmi
- Školní družina se pravidelně účastní aktivit organizovaných regionální knihovnou
- V družině se konají setkání vychovatelů družin při karvinských základních školách

3. Estetickými a organizačními změnami v prostředí vytvořit lepší podmínky pro práci (aby se děti cítily v družině bezpečněji)

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Většina heren školní družiny byla vybavena novým nábytkem, byl vybudován koutek pro tiché činnosti (zejména introvertních) dětí. Prostory družiny byly vyzdobeny malbami na stěnách. V roce 2012/13 byl upraven prostor pro bezpečný pobyt děvčete se zbytky zraku.

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období:

- Vybavit jednu (poslední) hernu ŠD bezpečným a estetickým nábytkem a doplňky

Jak zjistíme splnění cíle:

- Rozdělení heren a dalších místností umožňuje atraktivní činnosti dětí
- V družině je vymezeno a dětmi využíváno místo pro klidnou relaxaci
- Všechny prostory družiny jsou esteticky vhodně vyzdobeny, důležitou součástí výzdoby jsou pravidelně obměňované práce dětí, které vznikly při činnostech v družině

4. Zlepšit komunikaci školní družiny s rodinami dětí**Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013**

Komunikace s rodiči dětí je na velmi dobré úrovni, rodiče jsou včas a dostatečně informováni prostřednictvím webových stránek a e-mailu. Rodiče si velmi oblíbili komunikaci s vychovateli prostřednictvím e-mailu, kde hlavně oceňují „pružnost“ reakcí na něj.

Byla připravena společná akce pro rodiče a děti, která se však pro nezájem rodičů neuskutečnila.

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období, zejména v roce 2012/2013:

- Vychovatelé školní družiny budou spolupracovat při realizaci školních akcí pro rodiče, včetně kavárniček, které případně využijí k předávání informací o práci školní družiny

Jak zjistíme splnění cíle:

- Součástí webových stránek školy jsou i pravidelně doplňované webové stránky školní družiny
- V družině jsou organizovány společné aktivity dětí a jejich rodičů
- Činnost družiny je pozitivně hodnocena rodiči v anketě speciálně zaměřené na družinu

5. Zlepšit komunikaci školní družiny s pedagogy školy**Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013**

Konzultace s učiteli, sdílení o dětech a jejich potřebách a problémech probíhaly na velmi vysoké úrovni.

Jak zjistíme splnění cíle:

- Každodenní sdílení o aktuálním stavu dětí je samozřejmou věcí
- Vychovatelé školní družiny organizují společně s učiteli pro děti některé zájmové aktivity

II. 5. Podpůrné aktivity ke zkvalitnění pedagogického procesu**Podpora ze strany pedagogického konzultanta****Popis stavu na počátku roku 2011/2012**

Projektová konzultantka koordinovala po celý první školní rok projektu (2010/2011) aktivity projektu ve škole. Pravidelně konzultovala s vedením školy a vedla i několik vývojových workshopů pro pedagogy. Pedagogům školy nabídla různé možnosti podpory, které začali učitelé postupně využívat.

Cílový stav

Svůj stálý pedagogický rozvoj škola zajišťuje sama prostřednictvím interních mentorů a dalších pedagogických leaderů z řad vlastních pedagogů, kteří poskytují na základě individuálních potřeb (a objednávek) jednotlivým pedagogům (svým kolegům) podporu jejich profesnímu rozvoji i podporu procesům autoevaluace a procesům sdílení zkušeností a inspirací.

Dílčí cíle

1. Rozvinout systém různých forem podpory jednotlivým pedagogům školy na základě jejich poptávky

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Podpora ze strany pedagogické konzultantky byla nabízena všem pedagogům školy a částí z nich byla využívána.

Probíhaly (většinou jednou týdně) pravidelné konzultace pedagogické konzultantky, ředitele školy a zástupce ředitele školy, zabývaly se zejména realizací i tvorbou inovací PPRŠ i dalších otázek týkajících se pedagogického rozvoje školy. Vedení školy využilo nabídky možnosti týmového koučování. To probíhalo v druhém pololetí školního roku 2012/2013.

Jednotliví pedagogové využívali různé formy její podpory: konzultace týkající se realizace jejich POPR a přemýšlení nad jeho novou verzí, náslechy v hodinách spojené se zpětnovazebními rozhovory, konzultace k přípravě vyučovací hodiny (s učitelem, případně i párovým učitelem, resp. asistentkou), konzultace hodin natáčených pro videoučebnice a natáčení hodin s cílem následné analýzy. Probíhaly i konzultace při přípravě lekcí pro dospělé (př. jejich anotací) a koučink několika pedagogů.

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období:

- V případě zájmu koučovat členy pedagogického sboru v souladu s jejich objednávkami.
- Poskytovat podporu pedagogům při párové výuce i asistentské pomoci.
- Cíleně pracovat s novými členy učitelského sboru tak, aby jejich začlenění do práce školy i do principů projektu bylo co nejplynulejší.
- Poskytovat dlouhodobou cílenou (odbornou) podporu pedagogům školy v souladu s jejich POPR s přípravou POPR nových.
- V souladu se zakázkou pedagogů jim poskytovat podporu při přípravě vyučovacích hodin i při jejich reflexi po hodině s možností využití video tréninku.
- V případě potřeby mediovat (= zprostředkovávat) profesní spory mezi jednotlivými pedagogy.
- Poskytovat podporu při přípravě a realizaci různých schůzek a workshopů týmů pedagogů.
- Podle potřeby a zadání školy vést školní setkání a workshopy týkající se projektu.

Podrobná nabídka podpory všem pedagogickým pracovníkům školy je uvedena v příloze č. 4

2. Napomáhat rozvoji postupně rozvíjenému systému interní podpory

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Pedagogická konzultantka a interní mentorky si společně vyjasnily vzájemné vztahy a kompetence. Domluvily si, na které oblasti práce pedagogů se specializují a kterým skupinám pedagogů budou svou podporu poskytovat. I potom nadále především v prvním pololetí roku 2012/2013 spolupracovaly, konzultovaly svou podporu kolegům a možnosti, jak poskytovat podporu co nejširšímu počtu pedagogů.

Pedagogická konzultantka se účastnila na základě několika pozvání jednotlivých činností sdílecích pedagogických minitýmů, včetně společných náslechlů a jejich zpětnovazební reflexe.

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období, zejména v roce 2013/2014:

- Konzultovat s vedením školy další rozvoj (personální obsazení a rozdělení oblastí a kompetencí) systému interní podpory.
- Obnovit pravidelné konzultace s interními mentory s cílem zefektivnění podpory ve škole.
- Poskytovat podporu všem třem interním mentorům, konzultovat s nimi jejich činnost a i nadále podporovat jejich kompetence.
- Monitorovat celý proces sdílení jednotlivých minitýmů pedagogů prostřednictvím vzájemných náslechlů nabídnout jim podporu při jejich realizaci a poskytovat jim zpětnou vazbu o jejich průběhu a efektivitě.

Optimalizace vnitřního systému podpory zvyšování kvality výuky

Popis stavu na počátku školního roku 2011/2012

Sledováním kvality výuky se do nedávné doby zabývali ve škole pouze členové vedení školy, kteří ovšem kromě její kontroly a jejího vyhodnocování usilovali (zejména v pohospitačních rozhovorech a v hodnotících rozhovorech nad učitelskými portfolii) i o rozvoj profesních dovedností jednotlivých pedagogů. Díky projektu začali učitelé využívat podpory, kterou jim poskytuje projektová konzultantka, a zároveň se s postupnou realizací reflektovaných vzájemných náslechlů a otevřených hodin začali učit poskytovat si podporu i vzájemně. Pomoc v oblasti ICT poskytuje učitelům určený koordinátor pro tuto činnost.

Cílový stav

Ve škole funguje vnitřní systém umožňující efektivní podporu rozvoji profesních dovedností jednotlivých pedagogů (a kvality výuky) prostřednictvím reflektovaných vzájemných náslechlů, mentorské pomoci i koučování. Tuto podporu si jednak poskytují učitelé navzájem, jednak ji u vybraných činností poskytují specialisté (koordinátoři) z vlastních řad. Vedení školy podporuje tyto rozvojové aktivity (a to především vytvářením vhodných podmínek), svou činnost však soustředí zejména na kontrolu a vyhodnocování průběhu a výsledků vzdělávání a určování dalších směrů rozvoje školy.

Dílčí cíle

1. Rozvinout systém vzájemného sdílení nápadů a zkušeností mezi pedagogy školy

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

V průběhu obou roků probíhalo intenzivně sdílení mezi pedagogy školy.

Všichni pedagogové se účastnili vzájemných náslechlů v tzv. sdílecích kolečcích, kdy se učitelé v malé (nejčastěji tříčlenné) skupině, jejíž složení si sami určili, postupně střídali v tom, kdo pro ostatní připravil náslechovou hodinu, po níž mu hospitující kolegové poskytli zpětnou vazbu. Každý pedagog (až na naprosté výjimky) školy takto připravil pro své kolegy minimálně dvě náslechové hodiny ročně.

Kromě těchto vzájemných náslechlů v menších týmech připravili někteří učitelé tzv. otevřené hodiny pro větší počet svých kolegů, v nichž jim prezentovali některé inspirující didaktické postupy. Kromě toho proběhly i „(s)dílny“ (moderované workshopy, při nichž účastníci sdílejí své zkušenosti a nápady). Učitelé si začali hojněji poskytovat vzájemně své materiály, některé z nich zveřejnili i na webových stránkách svých tříd.

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období, zejména v roce 2012/2013:

- Sdílení mezi pedagogy realizovat na základě aktuálních potřeb (v souladu s cíli POPR, k řešení aktuálních pedagogických rozvojových potřeb apod.).
- Využívat různé formy sdílení od diskusí nad aktuálními pedagogickými otázkami přes skupinové vyhodnocování kvality žákovských produktů (a sladování pohledu na jejich kvalitu) atp. až po náslechové hodiny a jejich společnou reflexi.
- Každý pedagog připraví pro své kolegy v průběhu roku minimálně dvě náslechové hodiny.
- Pro vzájemné náslechy si předem domluvit jejich cíle, k nimž bude směřovat i zpětná vazba hospitujících po hodině. Některé náslechové hodiny před jejich realizací i společně v minitýmu připravovat.

Jak zjistíme splnění tohoto cíle:

- Vzájemné náslechy probíhají pravidelně, pravidelně jsou organizována i celoškolská setkání k společné reflexi jejich procesu a přínosů
- Učitelé si vzájemně podávají bezpečnou popisnou zpětnou vazbu, včetně korektivních otázek
- Učitelé si sami podle svých aktuálních potřeb organizují setkání sloužící ke sdílení
- Sdílení se týká nejen metod práce, ale také sladování při vyhodnocování kvality žákovských produktů
- Na sdíleném disku jsou postupně zveřejňovány materiály, na jejichž sdílení se pedagogové dohodli

2. Vytvořit efektivně fungující systém pedagogických mentorů a koordinátorů

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Ve škole začaly působit dvě interní mentorky, které měly pro svou činnost vytvořeny podmínky snížením učitelského úvazku. Již v roce 2011/2012 to byla L. Mechurová, která je zároveň koordinátorkou ŠVP, jež se zaměřovala na rozmanitou metodickou podporu kolegům, zejména v oblasti MBTI, kritériálního hodnocení a celkové metodiky vyučování. V roce 2012/2013 k ní přibyla Š. Hanusková, která se zaměřila na zkvalitňování práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a cíleně poskytovala podporu v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti. Kromě realizace otevřených hodin a (s)dílen spolupracovaly s učiteli, jimž pomáhaly při přípravě a reflexi jejich POPR, při přípravě a realizaci jejich vyučovacích hodin (př. i při přípravě jejich lektorských aktivit). Obě se podílely na organizaci různých pedagogických aktivit školy a rovněž se aktivně zapojily do činnosti jednotlivých sdílecích týmů. Obě úzce spolupracovaly. Jejich podpora se odrazila ve zvýšení kvality pedagogické činnosti kolegů.

Koordinátorem ICT byl M. Blatoň. Jeho činnost se zaměřila zejména na technickou podporu práce pedagogů s ICT.

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období, zejména v roce 2013/2014:

- Rozvinout činnost nové mentorky, která se zaměří na poskytování podpory při výuce matematice a přírodovědním předmětům
- Sladit kompetence a úkoly mezi všemi interními mentorkami a externí pedagogickou konzultantkou.
- Zorganizovat vzdělávání k poskytování pedagogické podpory (mentorování a základy koučování), a to jak pro stávající mentorky, tak pro další zájemce z řad pedagogů školy
- Na základě kritérií pro práci mentorů a dalších potřeb školy promyslet případné návrhy dalších mentorů pro příští období.
- Práci koordinátora ICT více zaměřit na poskytování metodické podpory v práci s ICT ve výuce

Jak zjistíme splnění tohoto cíle:

- Ve škole funguje vnitřně vyladěný systém mentorů, v němž může každý pedagog najít potřebnou podporu pro zkvalitňování své pedagogické činnosti.
- Mentoři v souladu s rozdělením svých kompetencí a cílových skupin:
  - ❖ podílejí se na promýšlení podnětů k dalšímu pedagogickému rozvoji školy;
  - ❖ připravují a realizují otevřené hodiny, v nichž jsou pro příklad a inspiraci ostatním pedagogům prezentovány vhodné pedagogické postupy (zpravidla v souladu s aktuálními potřebami rozvoje školy a skupin učitelů), cílené náslechy ve svých hodinách nabízejí i jednotlivým kolegům podle jejich specifické potřeby dochází k zlepšování kvality výchovně vzdělávacího procesu na celé škole;
  - ❖ organizují setkání učitelů ke sdílení jejich pedagogických zkušeností, podle potřeby rovněž realizují drobné semináře na toto téma;
  - ❖ pomáhají pedagogům při plánování výukových jednotek;
  - ❖ realizují náslechy u kolegů zaměřené na rozvoj jejich pedagogických dovedností (v souladu s objednávkou hospitovaného) a společně s nimi reflektují navštívenou výuku;
  - ❖ pomáhají pedagogům v celém cyklu vyučování: plánování výukové jednotky, náslech, reflexe odučené hodiny, domluva dalšího společného postupu;
  - ❖ poskytují pedagogům vedení v oblasti pedagogického rozvoje na základě jejich specifické objednávky a zakázky (koučují je);
  - ❖ Shromážďují náměty k rozvoji školy, inovacím PPRŠ i ŠVP;
- Pomoc a podpora učitelům při zavádění nových technologií do výuky probíhá kontinuálně a přirozeně, koordinátor ICT jim pomáhá řešit i drobnější technické problémy

Zkvalitňování individualizace výuky prostřednictvím spolupráce dvou pedagogů ve společné výuce

Popis stavu na počátku školního roku 2011/2012

V roce 2010/2011 pracovaly díky projektu ve škole čtyři asistentky na poloviční úvazek. Jejich činnost cíleně směřovala ke komplexní individualizaci výuky. Postupem času vykrystalizovalo několik jejich základních forem: pomoc při sebeobslužných činnostech žáků třídy, při získávání správných návyků psaní a při vytváření režimových dovedností v 1. ročníku, pomoc při práci a manipulaci s pomůckami, individuální pomoc jednotlivým žákům (s handicapem), pomoc skupinám žáků, kteří potřebují specifické tempo a způsoby práce, pomoc při realizaci různých projektů, popř. při integrované tematické výuce, práce se skupinou nadaných žáků vybraných z obou paralelních tříd jednoho ročníku či rozdělení hodiny na části vedené pro celou třídu společně a části, kdy se třída rozdělila na dvě velké skupiny učené učitelem a asistentkou zvlášť. Zřejmě i díky tomu, že tři z těchto asistentek měly vysokoškolské pedagogické vzdělání, získala postupně jejich spolupráce s učitelem charakter párové výuky, při níž hodinu společně připravovali, při jejím vedení se střídali v roli hlavního učícího a pomáhajícího a posléze spolu hodinu společně reflektovali.

Cílový stav

Pedagogové školy používají k individualizaci výuky mnoho efektivních postupů, jimž se naučili i díky spolupráci s druhým pedagogem ve výuce. K realizaci některých z nich již druhého pedagoga nepotřebují. Párového vyučování a pedagogické asistence využívají k individualizaci výuky relativně méně a vždy velmi efektivně. (Škola má díky zkušenostem z předchozích let projektu ověřeno, pro které výukové situace je použití toho či onoho způsobu nezbytné.) Jako pároví učitelé jsou (několik hodin týdně) do výuky zapojováni různí učitelé, vždy v souladu s rozvojovými cíli školy v daném školním roce.

Dílčí cíl

Využívat párového učení a pedagogické asistence k intenzivnějšímu zkoušení forem, strategií a metod práce vedoucích k větší individualizaci výuky ve všech třídách 1. stupně a vybraných hodinách a ročnících 2. stupně a vyhodnocovat jejich efektivitu

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Ve škole vedle sebe působily párové učitelky a asistentky pedagoga, které byly odlišeny svým zařazením i očekávanou a realizovanou náplní práce (ačkoliv jsme je oficiálně pro žáky a rodičovskou veřejnost pojmenovávali všechny stejně – tedy párovými učitelkami). Asistentky pedagoga (buď bez vysokoškolského vzdělání, nebo s ním, avšak ve školství pracující prvním rokem) pracovaly prioritně podle pokynů učitelů, kterým pomáhaly při individualizaci výuky péčí o výuku jednotlivců nebo skupin žáků, postupně se i v jejich práci stále výrazněji objevovaly prvky párového vyučování (viz dále). Párové učitelky (všechny s vysokoškolským pedagogickým vzděláním a se zkušeností z párové výuky z předcházejícího roku, všechny z nich navíc učily individuálně kromě párové výuky i několik svých vlastních hodin) připravovaly hodiny společně se svými kolegy, podle společného plánu hodiny realizovaly a přitom se střídaly v rolích hlavního a pomáhajícího pedagoga a mnohé hodiny i společně reflektovaly. Párové učitelky občas za hlavní učitele suplovaly, což bylo efektivní tím, že znaly žáky třídy i aktuálně probírané učivo a používané metody a formy práce ze společných hodin. Přítomnost párových učitelek umožnila řešit škole i dlouhodobější nepřítomnost některých pedagogů. (Všechny suplované hodiny byly samozřejmě hrazeny ze státních prostředků.)

Výhod párové výuky využívali všichni pedagogové 1. stupně a většina učitelů 2. stupně, kde byla četnost párové výuky v jednotlivých předmětech ovlivněna i aprobací a preferencemi párových učitelek (přesto byla rozložena rovnoměrně). Kvalita této výuky i její efektivita dosahuje vysoké úrovně.

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období, zejména v roce 2013/2014:

- Pokračovat ve využívání výhod spolupráce dvou pedagogů ve výuce, a tak dále zkvalitňovat individualizaci výuky – párovým učením (v součtu do 3 učitelských úvazků) a asistentkou výpomocí (v součtu maximálně 1,5 úvazku)

- Propojit činnost asistentky žáka (k integrované žákyni se zbytkovým zrakem v 2. třídě) s asistentskou prací asistentky pedagoga, využít k tomu zkušeností z uplynulého školního roku
- Měsíční reflexe párového učení a asistentské práce realizovat společnou diskusí, z níž bude učiněn pro potřeby vyhodnocovacích zpráv zápis

Jak zjistíme splnění tohoto cíle:

- Všichni spolupracující pedagogové (učitelé, pároví učitelé i asistentky pedagoga) budou svou společnou práci vnímat jako smysluplnou přinášející lepší výsledky žákům školy
- Účinnost a smysluplnost jednotlivých forem spolupráce je průběžně vyhodnocována, aby byla zajištěna kvalita individualizace
- Při promýšlení organizace párové výuky v jednotlivých letech jsou zohledňovány aktuální potřeby pedagogického rozvoje školy a zároveň zohledněna perspektiva personálního zajištění výuky

Zkvalitňování prevence negativních jevů prostřednictvím činnosti školního poradenského pracoviště

Popis stavu na počátku školního roku 2011/2012

K prevenci negativních jevů ve škole cíleně směřuje úsilí o vytváření příznivého klimatu školy, organizování nejrůznějších aktivit s žáky a pro žáky i cílená práce metodičky prevence (zaměřená na organizaci preventivních vzdělávacích akcí pro žáky) a výchovné poradkyně (informace vůči pedagogům, včasná intervence v případě problémových situací). Přes veškerou tuto činnost se ve škole opakovaně objevují problémy, jež neumíme efektivně řešit. Navíc se ukazuje stále intenzivnější potřeba řešit komplexněji celou tuto oblast.

Cílový stav

Ve škole působí školní poradenské pracoviště, jehož členy jsou školní psycholog, výchovná poradkyně, metodička prevence a speciální pedagog (který je zároveň běžným učitelem). Pravomoci a náplň práce těchto čtyř pracovníků jsou koordinovány tak, že poskytují účinnou podporu všem členům školního společenství. Díky tomu dochází ke zkvalitnění celkového klimatu ve škole a snížení potřeby řešit kázeňské problémy.

Dílčí cíl

Vytvořit na škole školní poradenské pracoviště, které bude napomáhat systematické kultivaci školního klimatu

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Ve škole začala od počátku školního roku 2011/2012 pracovat nově školní psycholožka, od ledna 2012 díky zapojení se školy do projektu MŠMT *Rozvoj a metodická podpora poradenských služeb – VIP III* na plný úvazek). Pracuje jak individuálně s jednotlivými žáky, tak s celými třídami, kromě osobních konzultací jim umožnila se na ni obracet i prostřednictvím schránky důvěry a zřídila i internetovou poradnu. Rady a konzultace poskytovala rovněž některým pedagogům a rodičům. Intenzita i kvalita této její činnosti stále narůstala.

Ve školním roce 2012/2013 začalo ve škole pracovat školní poradenské pracoviště tvořené školní psycholožkou, výchovnou poradkyní, koordinátorkou integrace žáků s individuálními vzdělávacími potřebami a s metodičkou prevence. Na setkáních členů pracoviště byla řešena aktuální problematika školy (mimo jiné začala vznikat databáze diagnostických nástrojů pro zjišťování kvality třídního klimatu a systém diagnostikování třídních kolektivů).

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období:

- Činnost pracoviště zaměřit prioritně na kázeňské problémy a hledání vhodných postupů a způsobů jejich řešení
- Schůzky školního poradenského pracoviště cíleně směřovat k hledání cest vedoucích ke zkvalitnění péče o zlepšování klimatu ve škole

- Realizovat dotazníková šetření ke zjišťování vztahů a dynamiky v třídních kolektivech – průběžně shromažďovat výsledky pravidelných sociometrických šetření a záznamy závažných výchovných specifik jednotlivých tříd.
- Pružně dle potřeby organizovat schůzky všech vyučujících v určité třídě, využívat i analogii postupu Bálintovských skupin k řešení problémů tříd i jednotlivců.
- V rámci pravidelných porad pedagogů školy realizovat „poradenské okénko“ zaměřené na aktuální problematiku vývoje chování a prospěchu určitých skupin žáků, resp. jednotlivců nebo celých tříd
- Prostřednictvím interního workshopu pro pedagogy se seznámit s postupy při uzavírání smluv s žáky a sjednotit se v jejich používání
- Vytvořit, resp. shromáždit databázi kontaktů na poskytovatele preventivních programů
- Postupně vytvářet systém pravidelných diagnostických zjišťování v třídních kolektivech, propojit jej se systémem témat preventivních aktivit pro jednotlivé ročníky, včetně přednášek a besed
- Po každém psychologickém vyšetření dítěte (týkajícím se školních obtíží) sepisovat (s podmínkou souhlasu jeho zákonného zástupce) pro pedagogy zprávu z vyšetření, která bude zahrnovat i doporučení pro práci s tímto dítětem.
- Zajistit pokračující účast naší školní psycholožky v projektu MŠMT *Rozvoj a metodická podpora poradenských služeb – VIP*

Jak zjistíme splnění tohoto cíle:

- Školní psycholog efektivně naplňuje tyto požadavky:
  - ❖ koordinuje pedagogicko-psychologické poradenství ve škole
  - ❖ pracuje s celým společenstvím školy (vedení, pedagogický sbor, žáci, rodiče žáků)
  - ❖ podílí se na vytváření strategií a programů zaměřených na podporu rozvoje osobnosti žáků
  - ❖ podílí se na vytváření a realizaci preventivních programů zneužívání návykových látek a negativních jevů v chování žáků
  - ❖ podílí se na monitorování problémových projevů chování, pravidelně provádí analýzy a návrhy konkrétních opatření
  - ❖ pracuje průběžně s žákovskými kolektivy a ovlivňuje prostřednictvím sociálního učení sociální klima školních tříd a potažmo celé školy
  - ❖ podílí se na přijímacím řízení s důrazem na zjišťování školní zralosti dětí
  - ❖ provádí komplexní diagnostiku orientovanou na zjišťování příčin poruch učení a chování
  - ❖ zjišťuje individuální předpoklady pro uplatňování a rozvíjení schopností a nadání žáků
  - ❖ provádí edukační terapii
  - ❖ provádí prevenci školní neúspěšnosti
  - ❖ provádí krizovou intervenci a neodkladná psychologická vyšetření žáků
  - ❖ provádí pedagogicko-psychologickou diagnostiku v souvislosti s profesní orientací žáků
  - ❖ koordinuje kariérové poradenství s ostatními subjekty, které poskytují specializované služby kariérového poradenství (PPP, úřady práce...)
  - ❖ odborně a metodicky pomáhá učitelům zavádět a aplikovat pedagogicko-psychologické poznatky do vzdělávacího procesu
  - ❖ poskytuje konzultační pomoc rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu
  - ❖ zajišťuje koordinaci poskytovaných služeb s ostatními subjekty, zejména PPP, SPC, SVP
  - ❖ zajišťuje koordinaci služeb poskytovaných dalšími odborníky ve státním i nestátním sektoru
  - ❖ v odůvodněných případech zprostředkovává žákům kontakt s veřejným ochráncem práv
  - ❖ dodržuje etický kodex školního psychologa
  - ❖ realizuje osvětovou a vzdělávací činnost pro všechny skupiny školního společenství i pro veřejnost
  - ❖ pomáhá při organizaci zážitkové pedagogiky a volnočasových aktivit
  - ❖ pomáhá s přípravou a realizací konkursních řízení vyhlášenými školou
- Ve škole pracuje školní poradenské centrum, které
  - ❖ ovlivňuje postupné zlepšování klimatu
  - ❖ svou prací s celým společenstvím školy vytváří širokou základnu preventivní činnosti
  - ❖ poskytuje dlouhodobou a cílenou péči dětem se špatným prospěchem a umožňuje neodkladné řešení problémů spojených se školní docházkou
  - ❖ vytváří metodické zázemí pro vytváření preventivních programů školy a sleduje jejich účinnost

- ❖ rozšiřuje možnosti úspěšné integrace žáků se zdravotním postižením
- ❖ koordinuje služby s ostatními poradenskými zařízeními

Vytváření vhodných materiálních podmínek pro individualizaci výuky

Popis stavu na počátku školního roku 2011/2012

Škola má moderně zrekonstruované odborné i kmenové učebny s moderní ICT technikou. Tomuto vybavení však neodpovídá zastaralý fond učebnic, kdy některé z nich používají žáci i více než 10 let, a nedostatečný fond pomůcek.

Cílový stav

Využívání efektivních výchovných a vzdělávacích strategií ve škole je umožněno bohatým fondem moderních učebnic doplněných o podpůrné interaktivní doplňky (zejména učebnice) a sadou pomůcek kontinuálně rozšiřovaných o pomůcky nového typu.

Dílčí cíle

1. Postupně přetvořit zastaralý fond učebnic na fond nový s důrazem na učebnice, jejichž používání má podporu v interaktivních doplňcích (interaktivní učebnice, interaktivní cvičení apod.)

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Pokračovali jsme v pořizování nových vnitřně provázaných učebnic nakladatelství Fraus (na 1. stupni do 4. ročníku v češtině, matematice a v předmětu člověk a jeho svět, na druhém stupni prozatím v 7. ročníku ve fyzice, do 8. ročníku v češtině a přírodopisu, do 9. ročníku v dějepise, chemii, v zeměpise a němčině) a jejich využívání ve výuce, včetně využívání jejich elektronických interaktivních verzí. Ve výuce angličtiny jsme začali v 1. až 6. ročníku využívat učebnic a dalších didaktických materiálů (včetně elektronických) z nakladatelství Owford University Press. Dokoupili jsme řadu didaktických počítačových programů, které postupně začínáme využívat ve výuce.

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období, zejména v roce 2013/2014:

- Postupovat v pořizování řad učebnic podle potřeby

Jak zjistíme splnění tohoto cíle:

- Učebnice, které budou žáci používat, nebudou zničené a staré. Většina z nich bude provázána s interaktivní učebnicí a dalšími interaktivními doplňky.

2. Postupně zajišťovat nové moderní a efektivní pomůcky pro výuku

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Pomůcky škola získávala i díky účasti v dalších projektech. Vybavení pomůckami je na nadstandardní úrovni.

Prostředky a aktivity:

- Mapovat potřeby pedagogů a trh s novými pomůckami a prostřednictvím nákupu potřebných pomůcek zvyšovat kvalitu a účinnost výuky.

Jak zjistíme splnění tohoto cíle:

- Pedagogové budou mít ve všech předmětech optimální množství efektivních pomůcek.

3. Zajišťovat materiální zabezpečení moderní výuky i drobným spotřebním materiálem

Prostředky a aktivity:

- Mapovat potřeby výuky, včetně jejího hodnocení a sebehodnocení, doplňovat potřebný spotřební materiál, který si pořídí třídy z prostředků rodičů, o další potřebný materiál (šanon, eurosložky apod.) z prostředků projektu.

Jak zjistíme splnění tohoto cíle:

- Ve třídách i školní družině bude k dispozici spotřební materiál potřebný k optimálně vedené výuce a jejímu hodnocení, žáci budou vedeni k jeho úspornému využívání

II. 6. Spolupráce s okolím školy

Zlepšování kvality vztahů škola – rodiče

Popis stavu na počátku školního roku 2011/2012

Škola je otevřená spolupráci s rodiči, rodičům poskytuje vhodným způsobem informace o práci jejich dětí. Činnost Rady školy a SRPŠ je spíše formální. Kromě projektu *Nanečisto* určeného budoucím prvákům a jejich rodičům další aktivity určené rodičům (včetně jejich návštěv ve výuce) organizuje škola nesystematicky a spíše sporadicky. Přes relativně dobrou pověst školy nejsou s ní rodiče dostatečně ztotožnění.

Cílový stav

Spolupráce školy s rodinou působí díky své kvalitě pozitivně na učební výsledky žáků. Většina rodičů je ztotožněna s cíli školy i s tím, jakými prostředky jich škola dosahuje. Aktivně se spolupodílejí na jejím rozvoji.

Dílčí cíle

1. Zajistit velmi dobrou informovanost rodičů o nabídce a o práci školy. Realizovat účinnou PR školy a její aktivní účasti v projektu.

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Škola využívala k informacím široké veřejnosti své webové stránky, které díky jejich intenzivnímu naplňování naprostou většinou pedagogů školy (i v segmentu třídních webů) obsahují stále se zvětšující množství informací, přesto však zůstávají pro své uživatele přehledné. Na počátku školního roku vydáváme zpravodaj o škole. Několika učitelům vyšly články o jejich pedagogické práci v Kritických listech, ředitel školy se zapojil do několikadílné diskuse na stránkách časopisu *Moderní vyučování*.

Propagaci školy napomohly rovněž dvě výstavy výtvarných prací žáků 2. stupně (v Městském domě kultury a v regionální knihovně) a záštita organizace již třetího charitativního koncertu Karvinské děti pomáhají.

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období, zejména v roce 2013/2014:

- Kromě průběžně aktualizovaných informací o škole na webových stránkách vydávat každoročně na počátku roku esteticky kvalitně zpracovaný zpravodaj pro rodiče a širší veřejnost s těmito informacemi
- Informovat širší veřejnost o projektu a dalších aktivitách školy prostřednictvím regionálních i celostátních médií
- Organizovat aktivity, na nichž jsou prezentovány širší veřejnosti práce žáků školy

Jak zjistíme splnění tohoto cíle:

- Webové stránky školy jsou přehledné a zároveň přitažlivé pro své čtenáře, každoročně vydávaný zpravodaj o škole obsahuje optimální množství přehledně zpracovaných informací o organizaci školního roku a o bohatém životě žáků školy

- O škole a její činnosti (zejména činnosti v projektu) informují pravidelně jak regionální, tak celostátní média

2. Organizovat přitažlivé akce pro rodičovskou veřejnost (a jejich děti), které zvýší informovanost rodičů o činnosti školy a zajistí jejich větší ztotožnění se se školou a jejími výchovně vzdělávacími cíli a aktivitami

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Kromě tradičních akcí pro rodiče (charitativní jarmark, projekt pro budoucí prváky a jejich rodiče, různé třídní akce, včetně otevřených hodin pro rodiče a dílen s rodiči) a mimořádné školní akademie ke 45. výročí existence školy (v roce 2012) byly v roce 2012/2013 zorganizovány 4 kavárničky pro rodiče, a to i s pomocí externího lektora, každou z nich navštívilo vždy cca 15 účastníků. Se zájmem se setkaly i výtvarné dílny otevřené dětem i jejich rodičům. Rodiče se velmi aktivně zapojují do činnosti oddílu karate při našem školním sportovním klubu.

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období:

- Využít změny legislativních podmínek fungování rodičovské organizace pro restart (a zaktivizování) rodičů v rámci SRPŠ.
- Vedle tradičních akcí pro rodiče (a jejich žáky) organizovat i setkání s rodiči, v jejichž programu budou jak zajímavé aktivity, tak informace o specifických činnostech naší školy

Jak zjistíme splnění tohoto cíle:

- Ve škole probíhá optimální počet aktivit určených rodičům, které trvale zlepšují vztahy mezi školou a rodinou
- Ve škole je skupina rodičů, kteří sami aktivně organizují různá setkání rodičů s náplní zaměřenou mj. i na činnost školy

Vytváření sítě škol spolupracujících v projektu *Pomáháme školám k úspěchu*

Popis stavu na počátku školního roku 2011/2012

Čtyři setkání s týmy pedagogů z druhé pilotní školy projektu, Základní školy Praha – Kunratice, byla pro všechny zúčastněné velmi inspirativní. V přípravném týdnu školního roku 2011/2012 se pak na výjezdu v Hustopečích setkaly celé pedagogické kolektivy těchto škol.

Cílový stav

Naše škola je aktivním partnerem v síti škol tvořených školami postupně zapojovanými do projektu *Pomáháme školám k úspěchu*. Tyto školy spolu pravidelně komunikují. Týmy jejich pedagogů se zúčastňují společných setkání (jak napříč sbory, tak pro pedagogy určitých oborů), na nichž si vzájemně předávají své zkušenosti z rozvoje žákovské kompetence k učení a z individualizace výuky. Minimálně jednou ročně je hostitelem těchto společných setkání i naše škola.

Dílčí cíl

V rámci úzké spolupráce s pedagogy projektových škol si vzájemně předávat zkušenosti a nápady z realizace projektu, zejména z cest ke zkvalitňování výuky.

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Na počátku obou let se všichni pedagogové účastnili společného výjezdu s pedagogy ZŠ Kunratice. V obou letech také proběhla inspirativní setkání týmů naší školy s týmy pedagogů ZŠ Kunratice a ZŠ Horka nad Moravou zaměřená na problematiku, která byla v dané době pro zúčastněné školy aktuální. V první polovině roku 2012/2013 jsme iniciovali a zorganizovali sdílení týmů všech čtyř škol, jehož cílem bylo nastartovat nové

formy sdílení, včetně oborových sdílení pedagogů. Všechna sdílení organizovaná v naší škole byla spojena s umožněním náslechnů ve vyučovacích hodinách.

Ředitel školy a jeho zástupce se účastnili tří setkání vedení projektových škol, tři sdílení se účastnil i tým zabývající se přípravou profesního učitelského rámce. Týdenní stáží H. Lipkové ve třídách Montessori ZŠ Horka nad Moravou jsme vyzkoušeli i novou formu spolupráce a koncem školního roku začala užší spolupráce mezi našimi žáky a žáky z Horky.

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období, zejména v roce 2013/2014:

- Zapojit se do oborových sdílení pedagogů projektových škol.
- Připravit smysluplný program exkurze pedagogů ze škol, které budou pracovat v pilotní síti projektu, účastnit se jejich akcí
- Podle potřeby zorganizovat setkání týmů naší školy a týmů dalších projektových škol s cílem vzájemného sdílení zkušeností a nápadů z realizace projektu
- Pokračovat v organizování vzájemných akcí žáků naší školy a ZŠ Horka nad Moravou

Jak zjistíme splnění tohoto cíle:

- Setkání pedagogů projektových škol budou vnímána jejich účastníky jako podnětná a přínosná
- Činnost pilotní sítě bude přinášet užitek všem jejím členům

Vytváření naší školy jako střediska pedagogické inspirace

Popis stavu na počátku školního roku 2011/2012

Naše škola několikrát v minulosti organizovala (např. pod záštitou PAU či sítě škol podporujících zdraví) celostátní setkání inovativních učitelů. Ve spolupráci s různými subjekty u nás opakovaně probíhají i různá menší setkání a vzdělávání pedagogů. Několik našich pedagogů je lektory dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Pedagogické podněty mohou učitelé jiných škol najít i na našich webových stránkách, některé naše zkušenosti jsme zveřejnili i v pedagogickém tisku. Řadu let jsme fakultní školou Pedagogické fakulty Ostravské univerzity, ačkoliv v současnosti jde (i kvůli vzdálenosti od Ostravy) spíše o formální spolupráci.

Cílový stav

Naše škola je vyhledávaným centrem pedagogických podnětů a inspirací pro pedagogy z blízkého i vzdálenějšího okolí.

Dílčí cíl

Využívat všech možností k tomu, aby se ve škole konaly vzdělávací akce pro pedagogy z celého regionu a sami tyto možnosti vytvářet.

Co se podařilo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

V naší škole se konají jak různé vzdělávací akce DVPP (na největší z nich – Didactica Magna organizované KVIC Nový Jičín, jíž se účastnilo více než 80 pedagogů z celého Karvinska – jsme se podíleli jak lektorsky, tak organizačně) organizované různými subjekty, tak náslechnové hodiny ve výuce našich pedagogů i s jejich rozbory a reflexemi pro zájemce z řad učitelů z našeho regionu. Sedm pedagogů školy již vedlo lektorsky dílny pro kolegy mimo školu, ovšem k lektorování a k vedení náslechnových hodin jsou připraveni i další pedagogové.

Prostředky a aktivity při plnění tohoto cíle v dalším období:

- Samostatně i ve spolupráci s jinými subjekty organizovat ve škole setkání učitelů, semináře i náslechnové hodiny pro pedagogy z celého regionu
- Vytvářet optimální podmínky všem pedagogům školy, kteří mají zájem vést vlastní semináře nebo prezentovat svou výuku hostům z jiných škol

- Umožnit vzdělávacím subjektům, aby své vzdělávací aktivity realizovaly v naší škole. Být iniciativní v nabídce těchto možností

Jak zjistíme splnění tohoto cíle:

- Škola je ostatními školami regionu vnímána jako přirozený poskytovatel dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v našem městě, okrese i kraji

III. Evaluace

1. Evaluace úrovně vzdělávacích výsledků žáků

Cíl

Na základě systematické analýzy vývoje úrovně vzdělávacích výsledků žáků (zejména žákovských vědomostí a dovedností v češtině, matematice, angličtině a osobních studijních předpokladech) přijímat účinná opatření k jejich zlepšování.

Co se odehrálo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Na konci školního roku se žáci 5. a 9. ročníku účastní povinného testování organizovaného ČŠI v češtině, matematice a angličtině. Žáci dvou ročníků procházejí testováním SCIO v rámci projektu KEA, které umožňuje průběžné sledování vývoje jejich vědomostí a dovedností (v češtině, matematice, angličtině a osobních studijních předpokladech) v porovnání s dalšími účastníky tohoto testování, ve vyšších ročnících jsme rovněž využili (jednorázové) testy SCIO. Žáci 6. ročníku se účastnili 1. Roku testování v rámci projektu CLOSE Univerzity Karlovy.

Prostředky a aktivity:

- Sledovat individuální příběhy vybraných žáků v souvislosti s rozvojem úrovně jejich vzdělávacích výsledků (kvalitativní doklad vývoje)
- Učit žáky strategiím, které jim mohou pomoci úspěšněji zvládat testování (vlastní sebmotivace, rozvoj osobní aspirace, odvaha řešit i úkoly, s nimiž si na první pohled nevědí rady, rozhodování o efektivní taktice vyplňování testu – např. kdy hádat správnou odpověď a kdy ne apod.).
- Analyzovat výsledky jednotlivých testů: zjišťovat, nakolik korespondují individuální výsledky žáků s našimi předpoklady, a promýšlet důvody výsledků a cesty k jejich zlepšení; analyzovat po oborech oblasti, v nichž si naši žáci nevedou úspěšně a hledat cesty k jejich zlepšení
- Porovnávat vývoj úrovně vědomostí a dovedností žáků prostřednictvím testů SCIO, vyvozovat z nich použitelné závěry a hledat efektivní nástroje, které mohou pomoci k jejich postupnému zlepšování:
  - ❖ u žáků, kteří byli testováni ve školním roce 2010/2011 v 6. ročníku a v roce 2011/2012 v 7. ročníku v rámci testování SCIO KEA (2013/2014)
  - ❖ u žáků, kteří byli ve školním roce 2011/2012 testováni v 6. ročníku v rámci testování SCIO KEA (2012/2013 a 2014/2015)
- Promyslet možnost testování úrovně vědomostí a dovedností žáků 1. stupně (minimálně v 5. ročníku)
- Hledat další možnosti zjišťování úrovně žákovských dovedností a vědomostí a využívat je
- Organizovat dotazníková šetření mezi žáky i pedagogy zjišťující klima školy i její vnímání ze strany rodičovské veřejnosti
- Na konci školního roku reflektovat hodnocení přínosů školy s žáky vycházejících tříd

2. Evaluace nastavování systému zaměřeného na individualizaci výuky (evaluace průběhu a přínosů projektu *Pomáháme školám k úspěchu*)

Cíl

Vyhodnocovat průběh a přínosy aktivit projektu Pomáháme školám k úspěchu s cílem kontinuálního plánování dalšího rozvoje

Co se odehrálo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Průběh projektu jsme oba roky vyhodnocovali prostřednictvím měsíčních zpráv, v nichž se postupně dařilo přidávat k částem s evidencemi i části vyhodnocovací, které mohou být kvalitním podkladem pro uvažování o dalším rozvoji školy. V rámci příprav inovací PPRŠ pak došlo k týmovému vyhodnocování plnění cílů, úkolů a aktivit jednotlivých oblastí tohoto projektu.

Prostředky a aktivity:

- Jako nedílnou součást všech významných aktivit školy provádět jejich evaluaci, zpravidla prostřednictvím strukturované diskuse účastníků s jejím jednoduchým zápisem
- Základní doporučení pro budoucí realizaci obdobných aktivit uchovávat písemně v přehledně strukturované databázi na sdíleném disku.
- Zjednodušit vyhodnocovací zprávy projektu – zaměřit je na hodnocení jednotlivých aktivit vedoucích k naplňování cílů projektu
- Ke konci školního roku porovnat naformulované charakteristiky splnění jednotlivých dílčích cílů se skutečností, vyhodnotit, co jsme splnili, co musíme dokončit a jak bude vhodné dále pokračovat
- Na základě evaluace průběhu a přínosů projektu naplánovat jeho další směry a cíle

IV. Využívání motivačních prostředků

Motivační prostředky poskytnuté projektem *Pomáháme školám k úspěchu* jsou odděleny od jiných finančních prostředků, jimiž disponuje škola. Jejich využívání je zpravidla spojeno s úkoly, které s sebou přináší realizace (a využívání podpory) projektu.

Co se odehrálo u tohoto cíle v průběhu školních let 2011/2012 a 2012/2013

Odměny z motivačních prostředků byly v obou letech vypláceny v souladu s PPRŠ a s kritérii v něm definovanými. V dubnu 2012, kdy z důvodu úsporných opatření vlády přes první snížení osobních příplatků ve škole mělo dojít k jejich dalšímu snížení (až na nulu), byla se svolením vedení projektu převedena část finančních prostředků ušetřených v jiných oblastech projektu do této oblasti tak, aby osobní příplatky pedagogů mohly zůstat v původní (snížené) výši. Této možnosti jsme využívali i v průběhu celého školního roku 2012/2013.

Základní formy využívání motivačních prostředků z projektu

- Odměna za podíl za plnění cílů projektu (v souladu s předem stanovenými kritérii)
- Jednorázová odměna za aktivní účast na vzdělávacím semináři organizovaném ve výjimečném termínu (v den pracovního klidu a podobně) – tato varianta bude využívána pouze výjimečně
- Částka kompenzující výpadek státních finančních prostředků v osobních příplatcích pedagogů

Zásady pro dorovnávání výše osobních příplatků pedagogů

- Celková výše osobních příplatků ve škole zůstane zachována ve výši, kterou škola měla k dispozici v dubnu 2012 (po prvním snížení osobních příplatků)
- Vzhledem k mírnému navýšení mzdových prostředků v kalendářním roce 2013 a některým organizačním opatřením pro rok 2013/2014 se vrátí škola od září 2013 k vyplácení této výše osobních příplatků ze státních prostředků. Po určení výše prostředků ze státního rozpočtu na rok 2014 rozhodne vedení školy o dalším postupu v této oblasti.

Zásady pro vyplácení odměn za plnění cílů projektu

- Vždy pro určité období jsou předem ředitelem školy vyhlášena kritéria vyjádřená slovním popisem
- Návrh na formulaci kritérií na příští období může svými návrhy ovlivnit každý pedagog školy
- O výši stanovené odměny (v souladu s kritérii) rozhoduje ředitel školy po konzultaci se svým zástupcem
- Odměny jsou vypláceny zpravidla souhrnně za předchozí období v těchto termínech: duben (cca 1/5 z celkové roční částky), září, kdy budou ovlivněny červnovými rozhovory ředitele školy a pedagoga o plnění plánu osobního pedagogického rozvoje (cca 3/5 z celkové roční částky), prosinec (cca 1/5 z celkové roční částky)

Kritéria pro vyplácení odměn za plnění cílů projektu v září 2013

Odměny za období do srpna 2013 vyplacené v září 2013 budou vypláceny v souladu s kritérii z druhé verze PPRŠ schválené 29. 8. 2012.

Kritéria pro období od září 2013 do srpna 2014 (Tyto odměny budou vypláceny v prosinci 2013, v dubnu 2014 a v září 2014)

Pořadí kritérií vyjadřuje jejich význam

Plnění a splnění cílů z plánů osobního pedagogického rozvoje

1. Sledování průběžného plnění cílů osobního pedagogického rozvoje ve vztahu k jejich náročnosti a závěrečné rozhovory nad portfolii pedagogů

Kvalitní výuka vedoucí k individualizaci

2. Kvalitní výuka ve všech vzdělávacích oborech vedoucí k individualizaci, a to výuka s promyšlenou stavbou hodiny, kde jsou sladěny vzdělávací cíle s použitými aktivitami a důkazy o učení
Kvalita dokladovaná při násleších a doklady v učitelském portfoliu a portfoliích žakovských.
3. Smysluplné využívání týdenních a dlouhodobějších plánů k efektivnímu učení a k vyhodnocování jeho pokroků
Kvalita dokladovaná týdenními plány na webech jednotlivých tříd
4. Kvalitní výuka ve spolupráci dvou pedagogů (párové učení a využití asistence pedagoga) vedoucí k individualizaci výuky.
Kvalita dokladovaná při násleších a doklady v učitelském portfoliu.

Rozvoj systému vzájemného sdílení (využívání vnitřních zdrojů školy)

5. Realizace vzájemných náslechů a kvalitních otevřených hodin pro kolegy
Kvalita dokladovaná ve společných reflexích vzájemných náslechů a v učitelském portfoliu
6. Aktivní účast na interních diskusích pedagogů při slaďování hodnocení kvality důkazů o učení
7. Mentorská a koučovací podpora kolegům
Kvalita dokladovaná v rozhovorech s pedagogy a doklady v učitelském portfoliu
8. Aktivní účast při oborových sdíleních pedagogů spřátelených škol

Rozvoj aktivit projektu a vytváření školy jako centra pedagogické inspirace (využívání vnitřních zdrojů školy)

9. Aktivní účast v týmu sdílejícím zkušenosti a inspirace s týmy spřátelených škol, realizace náslechových hodin pro hosty ze spřátelených škol, aktivní účast při realizaci exkurzí spřátelených škol (realizace náslechových hodin, organizace...)
10. Aktivní účast na přípravě videoučebnic projektu a jeho dalších materiálů
11. Aktivní podíl na organizaci a realizaci aktivit školy pro jiné školy i jednotlivé pedagogy z regionu (včetně náslechových hodin pro ně)

Vytváření systému OSV

12. Účelné využívání podnětů pro výuku výchovy ke zdraví
Kvalita dokladovaná při násleších a doklady v učitelském portfoliu
13. Účelné využívání podnětů pro rozvoj a realizaci systému OSV
Kvalita dokladovaná při násleších a doklady v učitelském portfoliu

Zvyšování kvality ve školní družině

14. Zkvalitňování činnosti ve školní družině
Kvalita dokladovaná při násleších a doklady v učitelském portfoliu

Další činnosti týkající se projektu

15. Aktivní podíl na vyhodnocování PPRŠ a přípravě jeho inovací
16. Aktivní podíl na realizaci dalších činností obsažených v PPRŠ

V. Závěr

Projekt *Pomáháme školám k úspěchu* vnímáme jako základ naší cesty za zvyšováním kvality práce naší školy. Samozřejmě vedle něj plní škola další běžné i mimořádné úkoly a využívá podpory i v dalších projektech. (Příkladem takového projektu je projekt *Naše cesta k rozvoji gramotnosti* v rámci programu *EU peníze školám*, který realizujeme od září 2011 do února 2014 či účast tří našich pedagogů v městském projektu *Přírodní vědy...*) Úkolem managementu školy je zajistit, abychom se množstvím různých aktivit nezahltili, abychom je realizovali efektivně a s co nejlepšími výsledky. To vyžaduje, aby tyto aktivity nebyly svým obsahem a svými výsledky protichůdné, ale naopak, aby se vzájemně doplňovaly. Zajištěním takovéto synergie můžeme celý proces zlepšování procesů probíhajících ve škole a jejich výsledků posílit.

V této inovované verzi Projektu pedagogického rozvoje Základní školy, Mendelova jsme zpravidla zachovali u jednotlivých částí popis stavu ve škole z doby začátku projektu na počátku školního roku 2011/2012, aby byl lépe viditelný posun, jehož škola dosahuje, a k němu jsme přidali stručný popis toho, co se v dané oblasti podařilo v průběhu dvou let realizace našeho projektu pedagogického rozvoje. Dále jsme definovali základní cílové zaměření v oblastech, na jejichž rozvoj se chceme zaměřit, a většinou i dílčí cíle a prostředky a aktivity k jejich splnění týkající se nejbližšího školního roku 2013/2014. Projekt se tak může stát uchopitelným základem pro vytváření jednoročních plánů osobního pedagogického rozvoje našich jednotlivých pedagogů. Následující dílčí cíle dalšího pedagogického rozvoje školy – aby byly smysluplné a aby se s nimi mohla vnitřně ztotožnit většina pedagogů školy – budeme vytyčovat postupně, ve chvíli, kdy se objeví jejich aktuální potřebnost.

I v letošním roce počítáme s pravidelným vyhodnocováním uskutečňování projektu, které se stane základem k jeho dalším inovacím pro další období tak, aby nám umožňoval kontinuální posun na cestě k dobré škole, v níž bude cíleně a s identifikovatelnými výsledky rozvíjena žákovská kompetence k učení a v níž budou žáci dosahovat svého osobního maxima.

Koncepce práce školního poradenského pracoviště ZŠ Mendelova (z června roku 2012)

Cíle práce školního poradenského pracoviště:

- Zkvalitnit sociální klima školy
- Pracovat s celým společenstvím školy a vytvořit širokou základnu preventivní činnosti
- Posílit dlouhodobou péči o děti s neprospěchem a umožnit neodkladné řešení problémů spojených se školní docházkou
- Sledovat účinnost preventivních programů aplikovaných školou a vytvořit metodické zázemí pro jejich vytváření
- Připravit podmínky a rozšířit možnosti integrace žáků se zdravotním postižením
- Koordinovat služby s ostatními poradenskými zařízeními

Kompetence jednotlivých členů ŠPP

Školní psycholog

- Koordinuje pedagogicko – psychologické poradenství na škole
- Pracuje s celým systémem školy: vedení, ped. sbor, třídní učitelé, žáci, rodiče žáků:
Školní psycholog a ŠPP
  - *Svolává a vede pravidelná setkání ŠPP*
  - *Koordinuje poskytování psychologicko – pedagogické péče ve škole*
  - *Vede a uschovává dokumentaci*
  - *Koordinuje poskytování péče jinými zařízeními a odborníky (PPP, SPC, OSPOD atd.)***Školní psycholog a vedení školy**
  - *Informuje ředitele školy o aktuální situaci*
  - *Spolupracuje s vedením školy v oblasti legislativy a formálních záležitostí*
  - *Odevzdává měsíční a metodické zprávy*
  - *Správně dekoduje a zpracovává zakázky ze strany vedení školy***Školní psycholog a žáci školy**
  - *Pomoc při řešení osobních, rodinných, vztahových a školních problémů prostřednictvím osobního a internetového poradenství a práce se schránkou důvěry*
  - *Komplexní diagnostika orientovaná na zjišťování příčin poruch učení a chování*
  - *Zjišťování individuálních předpokladů pro uplatňování a rozvíjení schopnosti a nadání žáků*
  - *Komplexní pedagogicko – psychologická diagnostika zaměřena na profesní orientaci*
  - *Prevence školní neúspěšnosti*
  - *Edukační terapie*
  - *Krizová intervence a neodkladná psychologická vyšetření***Školní psycholog a rodiče žáků školy**
  - *Konzultace a poradenství při výchovných, výukových a osobních problémech dětí*

- *Kariérové poradenství*
- *Krizová intervence*
- *Zprostředkování a koordinace další/jiné odborné pomoci*
- *Mediace rodiče / škola*
- *Poradenství a péče o děti před zahájením školní docházky*
- *Besedy a vzdělávací akce / rodičovské kavárny*

Školní psycholog a pedagogové školy

- *Poradenství v osobních problémech a těžkých životních situacích*
- *Krizová intervence*
- *Konzultace a pomoc při vytváření účinných strategií a hledání vhodných intervenčních postupů při vzdělávání a výchově žáků s poruchou chování a učení*
- *Pomoc při vytváření a naplňování individuálních vzdělávacích plánů*
- *Pomoc při interpretaci a porozumění zpráv a doporučení z PPP, SPC, atd.*
- *Monitorování a diagnostika kvality třídních kolektivů, následná intervenční a nápravná práce se třídou*
- *Průběžná práce s žákovskými kolektivy a ovlivňování sociálního klimatu třídy prostřednictvím psychologických metod a technik sociálního učení*
- *Pomoc při organizování zážitkové pedagogiky a volnočasových aktivit*
- *Besedy a preventivní osvětová činnost pro žáky*

Výchovný poradce

- Průběžně sleduje chování žáků a předkládá návrhy na řešení jejich výchovných problémů
- Pomáhá vytvářet kariérové poradenství školy ve spolupráci s ÚP
- Metodicky pomáhá TU při řešení aktuálních problémů třídních kolektivů zejména šikany

Speciální pedagog

- Přípravuje a ovlivňuje podmínky pro integraci dětí se zdrav. postižením
- Pomáhá vytvářet a koordinovat vznik IVP
- Poskytuje a koordinuje reedukační péči žákům s SPU

Metodik prevence

- Spolupracuje se šk. psychologem, výchovným poradcem a TU
- Pomáhá vytvářet a realizovat program prevence zneužívání návykových látek a negativních jevů ve škole
- Podílí se na akcích pořádaných školou v oblasti volnočasových aktivit

Příloha PPRŠ č. 2

System rozvoje čtenářské gramotnosti v ZŠ Mendelova (z března 2012)

I. Domlouvání společného slovníku a sladění porozumění

Na společné poradě (formou (s)dílny) pro všechny členy pedagogického sboru

- čtenářské strategie (co to je, jaké jsou, jak jim mohu učit)
- postup modelování jako efektivní cesta výuky strategiím a složitějším metodám...

II. System zvyšování náročnosti v rámci dílny čtení

Na společné poradě (formou (s)dílny) pro všechny, kdo realizují dílny čtení (učitele 1. stupně a českého jazyka)

Hledat cesty skrze

- zadávání navazujících povinných žánrů četby žáků
- zvyšování náročnosti požadovaných zápisů z četby
- případně skrze vytvořená kritéria pro dílny čtení

III. System rozvoje čtenářských dovedností mimo dílny čtení

Na společné poradě (formou sdílny) pro všechny členy pedagogického sboru

Společné plnění skrze osvojení si zásadních metod rozvíjejících čtenářské dovednosti

- vycházíme z toho, že jednotlivé metody v sobě obsahují možnost (a potřebu) rozvíjení některých čtenářských dovedností žáků
- systém určuje, které metody budou mít zvládnuty žáci na konci 3., 5. a 7. ročníku, navíc bude doporučeno, které metody mají žáci zvládnout v období 8. a 9. ročníku
- jde o nosné metody, jejichž naučení na konci jednotlivých období garantuje na 1. stupni třídní učitel a na 2. stupni učitel ČJ
- metody zvládnuté v nižších obdobích jsou samozřejmě používány i ve vyšších obdobích, náročnost se zvyšuje prostřednictvím zvyšování náročnosti textů, s nimiž se pracuje
- samozřejmě je možno pracovat i s dalšími metodami (některé jsou i doporučeny), s jednotlivými metodami i v předstihu je možno pracovat
- s metodami budou po jejich zvládnutí pracovat i učitelé dalších předmětů
- popis všech povinných metod bude obsažen v příloze našeho ŠVP
- systém zajistí návaznost používaných metod, sladění mezi třídami i jednotlivými učiteli
- jednotlivé metody jsou s žáky nacvičovány v hodinách, kde je jejich použití účelné s ohledem na cíl hodiny
- konečným cílem není zvládnutí metod, ale po jejich zvládnutí žáky jejich promyšlené používání a kombinování s ohledem na cíle v rozvoji čtenářských dovedností i vzdělávací cíle jednotlivých oborů

Metody:

Na konci 3. ročníku bude žák umět pracovat těmito metodami:

- volné psaní
- myšlenková mapa
- grafický organizér T-graf
- klíčová slova
- pětilístek
- čtení s otázkami
- čtení s předvídáním
- podvojný deník
- poslední slovo patří mně
- skládkové učení

Na konci 5. ročníku bude žák umět pracovat navíc těmito metodami:

- literární dopisy (zejména v dílnách čtení)
- vím – chci vědět – dozvěděl jsem se
- čtení s tabulkou tvrzení (výroky ANO/NE)

Na konci 7. ročníku bude žák umět pracovat navíc těmito metodami:

- grafický organizér Vennovy diagramy
- čtení s tabulkou předpovědí
- čtení se srovnávací tabulkou
- I.N.S.E.R.T.

Navíc jako doporučené: na konci 7. ročníku

- badatelský deníček (v naukových předmětech)
- učíme se navzájem
- literární kroužky (případně i později)

Další volně použitelné podle rozhodnutí učitele, např.:

- rybí kostička
- diamant
- debata s autorem

Kritéria pro práci mentora ZŠ Mendelova

A/ Osobnostní předpoklady učitele - mentora

- Učitel – mentor je empatická osobnost, podporující, angažovaná, citlivě vnímavá k potřebám ostatních.
- Učitel – mentor je osobnost zaměřená na oblast vlastního sebezvoje. Svůj profesní růst plánuje a v průběhu pravidelně vyhodnocuje s určeným členem vedení školy. Plán i výsledky své práce zveřejňuje kolegům.
- Učitel – mentor je důvěryhodný/á a s informacemi nakládá diskrétně, dodržuje a respektuje etické hodnoty.
- Učitel – mentor podporuje iniciativu a zainteresovanost ostatních, zaměřuje se na rozvoj profesního potenciálu ostatních.

B/ Pedagogické kompetence

- Učitel – mentor je zkušený učitel. Ve své praxi prokázal kompetence a zkušenosti s vlastní výukou a vedením třídních kolektivů.
- Učitel – mentor dokáže kompetentně zohledňovat specifické potřeby žáků a reagovat na ně (vzdělávací potřeby, poruchy učení, sociální zázemí, problémové chování...).
- Učitel – mentor má přehled o metodických a didaktických postupech, které rozvíjejí vzdělávací potenciál jednotlivých žáků a zvyšující kvalitu výuky. Tyto postupy běžně realizuje ve své pedagogické praxi.
- Učitel – mentor sleduje inovace v pedagogických přístupech, pravidelně a soustavně se vzdělává a inovace aplikuje do výuky.
- Učitel – mentor užívá převážně symetrickou komunikaci k žákům, kolegům, rodičům i jiným partnerům.

C/ Metodické a poradenské dovednosti

- Učitel – mentor dokáže kolegům naslouchat a klást otázky, které umožňují reflektovat vlastní zónu jejich nejbližšího profesního rozvoje.
- Učitel – mentor podporuje ostatní, dokáže jim poskytnout popisnou zpětnou vazbu i konstruktivní kritiku.
- Učitel – mentor připravuje a realizuje otevřené hodiny, semináře pro kolegy nebo vzdělávací kurzy.
- Učitel – mentor zkušenosti „své dobré praxe“ publikuje.
- Učitel – mentor může mít výrazné dovednosti jen v jedné konkrétní (dílní) metodicko – didaktické oblasti.

D/ Týmová spolupráce

- Učitel – mentor napomáhá k zefektivnění spolupráce týmu, přispívá k průběhu řešení týmových úkolů a dosažení výsledků, zapojuje členy týmu.
- Učitel – mentor přebírá v týmu roli neformálního leadera, má přirozenou autoritu.
- Učitel – mentor sdílí nápady, aktivně vyhledává a nabízí relevantní informace, analyzuje a navrhuje postup, příp. řešení.
- Učitel – mentor aktivně a výrazně přispívá k dosahování cílů týmu.

Možnosti podpory nabízené pedagogickou konzultantkou pedagogům ZŠ Mendelova

Zásady:

- ✓ využití podpory pedagogické konzultantky je zcela dobrovolné
- ✓ učitel si sám volí podle aktuální potřeby, zdali si vybere podporu od PK, od interních mentorek nebo od externích odborných konzultantů
- ✓ PK v rámci možností přizpůsobuje svůj čas, který pobývá ve škole, zakázce učitelů

Možnosti konkrétní podpory:

1. Konzultace k tvorbě POPRu a jeho plnění, popř. k jakékoliv tematice týkající se rozvoje profesních dovedností:
  - Autoevaluace práce učitele (např. jak si v současnosti v dané oblasti vedu, ...
  - Příprava POPRu
  - Formulací cílů do POPRu
  - Pomoc při hledání možností podpory, které učitel potřebuje k plnění cílů
  - Pomoc při realizaci cílů a sledování dopadů na žáky (např. pomoc při sledování výsledků skupiny 3-5 žáků, jejich zlepšování v určitém období)
  - Konzultace při plnění cílů POPRu (např. rozpoznání toho, zda to, co vyučující dělá, přispívá k dosažení cílů; rozpoznání toho, zda důkazy o splnění cílů jsou skutečně důkazy apod.)
2. Pomoc a podpora učitelům při reflexi svého vlastního vyučování
  - Práce s cíli, s aktivitami a s hodnocením ve vyučovací hodině
  - Návštěva v hodině za účelem sledování cíle, který si sami zvolíte (např. jak komunikujete se žáky, jejich reakce na vaše pokyny, způsob, jakým zadáváte instrukce, práce s důkazy o žákově učení)
  - Příprava vyučovací hodiny společně s učitelem, návštěva v hodině a potom společná reflexe po hodině (např. příprava běžné vyučovací hodiny, příprava na týmovou výuku, příprava na hodinu, v níž chce učitel vyzkoušet nový postup, materiál, techniku..., příprava otevřené hodiny, formulace objednávky, volba aktivit v jednotlivých fázích (E-U-R), které vedou k naplnění cílů v hodině)
  - Natočení hodiny s možným následným rozborem (video trénink)
  - Příprava vyučovací hodiny společně s učitelem a s asistentkou (párovou učitelkou), návštěva v hodině a společná reflexe
  - Účast při sdílení trojice (pozorování v hodině, při podávání zpětné vazby, při rozhovoru po hodině atd.) – podání zpětné vazby k průběhu sdílení, ZV ke způsobu podání ZV
  - Práce s obsahem a s výstupy v ŠVP, revize ŠVP v jednotlivých předmětech

3. Pomoc třídním učitelům

- Práce třídního učitele se třídou – využití hodin VkZ a Čajs, aktivity, které vedou ke zlepšení vztahů ve třídě, zlepšení vztahů mezi učitelem a třídou
- Systematická příprava hodin VkZ a Čajs, pozorování v hodině s následnou analýzou
- Společná příprava hodiny, společné vedení (párové učení), společná analýza

4. Metodická podpora začínajícím učitelům

- Cílená práce s novými členy pedagogického sboru tak, aby jejich začlenění do práce školy i do principů projektu bylo co nejplynulejší
- Příprava vyučovací hodiny společně se začínajícím učitelem nebo s asistentkou, návštěva v hodině a společná reflexe zaměřená např. na metody práce vedoucí k individualizaci výuky
- Společná příprava, vedení a reflexe hodiny (párové učení s PK)
- Vyžádaná zpětná vazba k jakékoliv činnosti se žáky
- Moderování schůzky skupiny začínajících učitelů nebo asistentek např. při sdílecím setkání

5. Spolupráce se skupinou učitelů zabývajících se tvorbou promyšleného po ročnících na sebe navazujícího systému osobnostní a sociální výchovy žáků, včetně systému stmelovacích výjezdů v jednotlivých letech školní docházky

- Podpora a spolupráce se skupinou učitelů, kteří pečují o rozvoj OSV ve škole
- Pomoc při zpracování výstupů ŠVP v oblasti výchovy ke zdraví ve vztahu k cílům jednotlivých oblastí OSV pro jednotlivé ročníky
- Pomoci při vyvinutí systému na sebe navazujících aktivit, včetně stmelovacích výjezdů, a to i na 1. stupni (systém dopracovaný 2014/2015)

6. Pro zájemce a podle konkrétní dohody nabízím možnost

- Koučování – dlouhodobá podpora, jejímž cílem je profesní růst koučovaného (kouč vede tým, že klade otázky, neradí, nenavrhuje)
- Mentorování - (mentor dává rady a konkrétní návrhy na změny, využívá k tomu některých koučovacích postupů)

Způsoby podpory nabízené pedagogickou konzultantkou vedení školy ZŠ Mendelova

- Konzultace k nastavení a realizaci procesu vytváření Plánu tvorby PPRŠ
- Podávání zpětné vazby (pomoc při vyhodnocování úspěšnosti) jednotlivých postupných kroků při zavádění a realizaci projektových aktivit, zejména při vytváření systému vzájemných hospitací (pedagogického sdílení) a všech součástí tvorby PPRŠ
- Konzultace s ŘŠ ohledně konečné podoby PPRŠ, hledání jeho optimální podoby
- Konzultace k autoevaluačnímu procesu - Popisu školy tak, aby do něj byli co nejvíce zapojeni pedagogové školy, a to aktivně a zároveň smysluplně a neformálně
- Konzultace k tvorbě POPRu a jeho plnění, popř. k jakékoliv tématice týkající se rozvoje profesních dovedností

- Návštěva v hodině za účelem sledování určitého cíle, zpětná vazba
- Společná hospitace v hodině a při vedení pohospitačního rozhovoru, zpětný vazba k poskytování zpětné vazby
- Účast na poradách pedagogického týmu i pedagogického vedení, případné zpětnovazební informace řediteli školy a jeho zástupci o jejich řízení a průběhu
- Vyžádaná zpětná vazba k vedení porady či pedagogické rady
- Konzultace související nejen s fungování projektu ve škole, ale i s běžnými procesy, které se ve škole dějí
- Koučing – dlouhodobá podpora jejímž cílem je profesní růst vedení školy
- Mentoring – dlouhodobá odborná podpora, která vede ke zlepšení profesních dovedností ředitele a zástupce ředitele školy